

Orman ve Av

- ◆ Türkiye Ormancılar Derneği 93. Kuruluş Yıldönümü Etkinlikleri
- ◆ IV. Ulusal Ormancılık Kongresi
- ◆ Orman İşletme Şefliklerinin Temel Sorunları ve Çözüm Önerileri

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TARAFINDAN İKİ AYDA BİR YAYIMLANIR.

Yıl: 2017 | Kasım - Aralık | Sayı: 6 | Cilt: 95 |
ISSN 1302-040X

**TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ ADINA
SAHİBİ**

GENEL BAŞKAN
Fevzi KALELİ

**SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Nihat ÖZ**

EDİTÖR
Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN
ozden@karatekin.edu.tr

YAYIN KURULU
Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR
Prof. Dr. Oktay YILDIZ
Doç. Dr. Cihan ERDÖNMEZ
Yrd. Doç. Dr. Nimet VELİOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Ufuk COŞGUN
Dr. Erdal ÖZÜDOĞRU
Tarık Barbaros PİLEVNE

Bilgilendirmek amacıyla üyelerimize
ücretsiz dağıtılır.

YÖNETİM YERİ:
TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TUNA CAD. NO: 5 06410 KIZILAY/ANKARA

TEL-FAKS
0312 433 84 13

www.ormancilardernegi.org

ormancilarder@ttmail.com

BASKI
DÖNMEZ OFSET

GRAFİK TASARIM
Güngör GENÇ

KAPAK FOTOĞRAFLARI
Sıtkı ERAYDIN

İçindekiler

Editörden	1
Başyazı	2
Danışma Kurulu Toplantısı	4
Danışma Kurulu Toplantısı Sonuç Bildirgesi	7
IV. Ulusal Ormancılık Kongresi	9
IV. Ulusal Ormancılık Kongresi Sonuç Raporu	14
TOD 93. Kuruluş Yıldönümü Etkinlikleri	16
Üyelerimize 50. Yıl Plaketi	19
Bursa'dan Haberler	20
Bir Ulusal Bağımsızlık Öyküsü: Eskişehir Cer Atölyesi ve İmalat-I Harbiye	22
Kırsal Hayatta Bir Kendini Bulma Hikâyesi	24
Orman İşletme Şefliklerinin Temel Sorunları ve Çözüm Önerileri	27
Şu Hatıra Ormanları: Adı Orman mı, Ağaçlandırma Alanı mı Olmalı?	32
Kayseri Erciyes Dağı Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Yeşilkuşak Faaliyetleri	36
Veteranlar Türkiye Okçuluk Yarışması	40
Türkiye'de Endüstriyel Ağaçlandırmalara Gerek Var mı?	41
Şiir	44
Merhum Erol ÖKTEM ile Yaptığımız Pakistan Seyahati Anılarım	45
Birol ALKAN anısına	48
Sonsuzluğa Uğurladıklarımız	49

Editörden

Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN

2007 yılının Danışma Kurulunda Orman ve Av dergimiz gündeme geldiğinde dergiye ilişkin gözlem ve görüşlerimi dile getirmiştim. Dönemin Dernek Genel Başkanı Sayın Mustafa Yumurtacı dergiye benim çıkarmamı teklif etti. Bu teklifi seve seve kabul ettim. O tarihte dergiye çıkaran Erdoğan Özer ve İyigün Pulat ağabeylerin destekleriyle Ocak 2008’de ilk sayıyı çıkardık. O tarihe kadar sadece bir forma (8 sayfa) renkli çıkan dergiye tamamen renkli hale getirip grafik biçiminde de değişikliklere gittik.

Dergiye aldığım en önemli sorunlardan bir tanesi yeteri kadar uygun yazının olmaması ve sürdürebilir bir yazı akışının sağlanamamasıydı. Bu sorunu çözmek için Temsilciliklere görev verip bölgelerinde yaptıkları etkinlikleri düzenli olarak göndermelerini sağladık. Yazmaya aşına üyelerimizi cesaretlendirip sık aralıklarla yazmalarını sağladık. Bugün geldiğimiz noktada yazı akışında çok büyük sorunlarla karşılaşmıyoruz. On yılı geride bıraktığımız bu onurlu görevi yürütürken iki ayda bir çıkan dergimizi her sayıda zamanında çıkarmayı başardık. Bu güne kadar altmış normal sayı bir de rahmetli Prof. Dr. Uçkun Geray için hazırladığımız özel sayı olmak üzere toplam altmışbir sayı çıkardık. Derginin geldiği nokta mükemmellik noktası olmasa da epeyce yol katettik. Tabi ki son değerlendirmeyi siz sayın üyelerimiz yapacaksınız.

Dergimizin bundan sonra da aksamadan çıkması için kalemi güçlü üyelerimizi her zaman olduğu gibi yine yazmaya davet ediyoruz.

Önümüzdeki dönem Orman ve Av meslek dergimizin yanında ormancılık ekseninde bir popüler bilim dergisi de çıkarmayı planlıyoruz. Hedef kitlemiz bu kez ormancılık dışı kamuoyu olacak. Bu yeni dergi, 100 yıllık çınar Derneğimizi geniş halk kitlelerine duyurmak için eşsiz bir fırsat olacak.

Diğer taraftan her Danışma Kurulu toplantısında gündeme gelen uluslararası hakemli bilimsel bir dergi fikrini de önümüzdeki dönem hayata geçirmek istiyoruz. Bu sayede de uluslararası platformda da Derneğimizi tanıtmak istiyoruz.

Bugüne kadar başardıklarımız siz değerli üyelerimizin desteğiyle oldu. Bundan sonra da esirgemeyeceğinizi bildiğim desteklerinizle daha büyük işler yapmak için azimliyiz. Bu vesileyle tüm üyelerimizin yeni yılını kutlar, çağdaş, demokrat barış içinde bir ülke hayalimizi paylaşmak isteriz.

Başyazı

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ 93. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ PROGRAMI

(TOD Başkanı Sayın Fevzi KALELİ'nin açılış konuşması)

Değerli Konuklar, Değerli Meslektaşlarım

Türkiye Ormancılar Derneği, 26 Aralık 1924 tarihinde, "Orman Mekteb-i Alisi Mezunları Cemiyeti" adıyla İstanbul'da kurulmuş, 1936 yılında Ankara'ya taşınmış Türkiye Cumhuriyeti tarihindeki en eski, en köklü sivil toplum örgütlerinden biridir.

Bu yapısı ile Derneğimiz Türkiye Mimar ve Mühendis Odaları Birliği (TMMOB) nin kurulmasında öncülük etmiş kurumlardandır. Bakanlar Kurulu Kararı ile 1951 tarihinde kamu yararına çalışan dernek statüsünü almıştır.

Türkiye Ormancılar Derneği İstanbul ve Antalya'daki iki şubesi, 21 farklı bölgedeki temsilcilikleri ve Orman Fakültesi temsilcilikleri ile bütün Türkiye'de hizmet sunmaktadır.

Değerli Konuklar, Değerli Meslektaşlarım

Konuşmamın başlangıcında Türkiye Ormancılar Derneği'nin

Cumhuriyet tarihinin en eski ve en köklü sivil toplum örgütlerinden olduğunu belirtmiştim. En eski diyorum çünkü Derneğimiz Cumhuriyetin ilanından sonra Türkiye'de kurulan ilk 5 dernekten birisidir. En köklü diyorum çünkü 92 yıldır ülkemizde yaşanan siyasal çalkantılara ve baskılara rağmen ilkelerinden ödün vermeden dimdik Ulu Çınar gibi ayakta kalarak yaşamını devam ettirmiştir.

Aynı ilkeler doğrultusunda daha yıllarca faaliyetlerini devam ettireceğine dair biz ormancılar olarak inancımız tamdır. Zira Türkiye Ormancılar Derneği, Cumhuriyet devriminin kazanımlarını savunur. Atatürk devrim ve ilkelerine, ulusun egemenliğine, ülkenin bağımsızlığı ve bölünmez bütünlüğüne yönelik her türlü iç ve dış tehdide karşı koymayı Anayasada yazılı laik, demokratik ve sosyal hukuk devleti ilkelerini, emekten ve demokrasiden yana her türlü çabayı desteklemeyi yurtseverliğin vazgeçilmez bir görevi olarak kabul etmiştir.

Bu temel ilkeler ışığında Derneğimiz bugüne kadar ülke ormancılığının ulusal çıkarlara, akla ve bilime uygun olarak yeniden yapılandırılması, kamu yararı

ilkesi doğrultusunda doğanın, çevrenin ve ormanların korunması için yapılan her türlü çabayı desteklemiştir. Bundan sonra da aynı inançla destekleyecektir.

Değerli katılımcılar,

İnsan yaşamının temel ögesi olan temiz hava, su ve toprak ormanlar tarafından üretilmektedir. Ormanın yok olması, yaşamın yok olmasıdır. Sanayileşme, aşırı nüfus artışı sonucunda kentlerin büyümesi, çevre kirliliğini arttırmaktadır. Orman azalmaları ya da orman alanlarının arttırılamaması, insan yaşamını tehdit eden ortamların oluşmasına neden olmaktadır.

Son yıllarda ormanların tüm dünya insanların ortak varlıkları olarak kabul edildiği, toplumsal yararlarının odun hammaddesi değerinin binlerce kat fazlası olduğu bilinmektedir.

Küresel iklim değişikliği, atmosferdeki karbon oranının ve sera gazlarının artışı, hava kirliliği, çölleşme, kuraklık, temiz su rezervlerinin azalması, toplumları ve dünyayı tehdit etmekte, ormanların önemini bir kat daha arttırmaktadır. Ormanların öneminin her geçen gün artmasına karşın FAO kaynaklarına göre dünya orman varlığı giderek

azalmakta, özellikle uluslararası tekellerin yönlendirmesiyle de ormansızlaşmanın geri kalmış ülkelerde yaşanmaya devam ettiği görülmektedir.

Ülkemizde de uzun yıllardan bu yana Orman alanlarının amaç dışı kullanımı ile de büyük tahribatların ortaya çıkması ve ekosistemin zarar gördüğü uygulamalar hız kesmeden sürmektedir. Özellikle son dönemlerde su kaynaklarının özelleştirilmesine yönelik uygulamalar neticesinde, derelerimiz üzerinde elektrik üretimi gerekçesi ile kurulan HES'ler en başta yöre insanının, ormanların, tarım alanlarının ve doğal yaşamın dolayısı ile ekosistemin alt üst olmasına neden olmaktadır.

Değerli Konuklar,
Ormanlarımızın üzerindeki bu yıkıcı gelişmeler sürerken diğer yandan Ortadoğu'yu kendi çıkarları doğrultusunda şekillendirmek isteyen emperyalist ülkeler güzel ülkemizi bu bataklığın içine hızla çekmekte, bir karanlığa doğru sürüklemektedirler. Yaşanan bu kaos ortamından, milletçe elbirliği ile çıkış yolunu bulmak zorundayız.

Gizli emelleri uğruna ülkemizi çıkmaza sürükleyenlere tarihin akışını değiştiren büyük önder Atatürk'ün **"Yurtta sulh cihanda sulh"** sözünü birlikte haykırarak bir kere daha hatırlatmalıyız.

Değerli konuklar
Bu olumsuz yaklaşımlara karşın yönetimlerden beklenen toplumsal talep; ortak değerlerimiz olan ormanlardan sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde yararlanılması ve doğal dengenin korunmasıdır.

Ülkemizde ormancılık politikasının tarihsel gelişimi kısa bir dönemi kapsamakta ve 19. Yüzyılın ortalarına kadar uzanmaktadır.

Tanzimat Fermanı'nın (1839) ilanına kadar olan dönemde devletin genel olarak ormanlarla ilgili bir düzenlemesinin bulunmadığı, ordunun ve donanmanın gereksinimleri için bazı ormanların korunduğu, çok büyük bir bölümünü ise Cibali Mubaha sayarak yararlanmaya açık tuttuğu bilinmektedir.

1839 yılında kurulan ilk Orman Müdürlüğünün Ticaret Bakanlığına bağlı olması Ormancılıkla ilgili ilk düzenlemelerin, ormanlardan gelir elde etme amaçlı olduğunu göstermektedir.

1857 yılında ilk Orman Mektebi kurulmuştur. Osmanlı İmparatorluğu döneminde atılan en önemli adım 1870 yılında Orman Nizamnamesinin çıkarılmasıdır. İkinci Meşrutiyetin (1908) ilanından sonra Alman ve Avusturyalı ormancı uzmanlar getirilmiştir.

Bu uzmanların etkisiyle 1917 yılında Ormanların Usulü İdare-i Fenniyeleri Hakkında Kanun (Ormanların Bilimsel Yöntemlerle Yönetimi) çıkarılmıştır. Aynı yıl ilk Amenajman şubesi kurulmuş ve bu günkü Hendek Orman İşletme Müdürlüğü, Çamdağı Ormanlarında 7147.0 ha. alanın planı yapılmıştır.

Ülkemizde ilk ormanların planlanmasından bugüne 100 yıl geçmiştir. Bugün burada Derneğimizin 93. Kuruluş Yıldönümü ve Türkiye'de Orman

Amenajmanının 100 yılı anısına düzenlenen panelin temel amacı; orman kaynaklarımızın sürdürülebilir yönetimine çok değerli panelistlerimizin sunumlarıyla bir kez daha dikkat çekmektir.

Ayrıca, Bugüne kadar orman amenajmanında ve ormancılığın çeşitli kollarında çok zor şartlarda ve çok uzun yıllar fedakarca hizmet görüp ebediyete intikal eden meslektaşlarımızın anıları önünde minnetle eğilirim.

Değerli konuklar
Sonuç olarak; Türkiye Ormanlılar Derneği olarak bizler; orman ve çevreye duyarlı ve korumacı her türlü davranış biçiminin, ülkemiz ve dünya insanlarının yaşadıkları yere sahip çıkma bilincinin, çabaların geniş kapsamlı ve kalıcı kılınmasını amaçlamakta, çocuklarımızın; yeşili yağmalanmış, toprakları verimsizleşmiş, suları kirli, havası solunamayacak kadar zehirlenmiş, yaban hayvanları azalmış, kuşları ve balıkları yaşam savaşı veren iklim koşulları alt üst olmuş bir dünyada yaşamayı hak etmediklerine inanmaktayız.

Bu inançla hep birlikte ülkemizin taşına, toprağına, havasına, suyuna, ORMANLARINA sahip çıkalım diyor, çok yakında yaşamaya başlayacağımız yeni yılın Dünya ve ülkemizde savaşın ve terörün olmadığı, şehitlerin gelmediği, insanların yarınından emin bir şekilde özgürce, huzur içinde yaşadığı bir yıl olmasını diler, Hepinize saygılar sunarım.
26.12.2017

Fevzi KALELİ
TOD Genel Başkanı

Fotoğraf: Zeki GÜVEN

Türkiye Ormancılar Derneği 55. Dönem Danışma Kurulu Toplantısı 13-14 Kasım 2017 tarihleri arasında Belek/ ANTALYA' da gerçekleştirildi

Türkiye Ormancılar Derneği
Yönetim, Onur, Denetleme,
Bilim ve Yayın Kurulu ile Eko-
Turizm Kolu, Marmara, Batı
Akdeniz Şubesi Yönetim Kurulları,

Temsilcilikler ve Dernek üyesi
katılımcılar ile gerçekleştirilen
55. Dönem Danışma Kurulu
Toplantısı 13-14 Kasım 2017
tarihleri arasında Belek /
ANTALYA' da gerçekleştirilmiştir.

Toplantının 1. gününde, Dernek Yönetim Kurulu, Onur Kurulu, Denetleme Kurulu, Bilim Kurulu, Yayın Kurulu, Eko-Turizm Kolu, Marmara, Batı Akdeniz Şubesi Yönetim Kurulları ile Hukuk Bürosu tarafından geride kalan 2,5 yıllık görev süresi içerisinde yapılan faaliyetler ve etkinlikler danışma kurulunun görüşlerine sunulmuştur. Derneğimizce yaptırılan “Atatürk ve Orman” belgesel filmi katılımcıların görüşlerine sunulmuştur.

Toplantının 2. gününde Orman Fakültesi ve İl Temsilcilerinin 2,5 yıllık görev süresi içerisinde yapılan faaliyetleri ve etkinlikleri katılımcılara sunulmuştur.

55. Dönem etkinlik ve faaliyetlerinin değerlendirilmesi, ilgili kanun ve yönetmelikler, tüzük ve stratejik plan kapsamında yönetim kurulu, şubeler, temsilcilikler ve derneğin diğer kurullarından beklentiler belirlenmiştir.

Türkiye Ormancılar Derneği
55. Dönem Danışma Kurulu
Toplantısı Sonuç Bildirgesi
hazırlandıktan sonra toplantı sona
ermiştir.

Danışma Kurulu ve IV. Ulusal Ormancılık Kongresi

13-16 Kasım 2017, Antalya

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
"Türkiye Ormancılığında 93 Yıl"

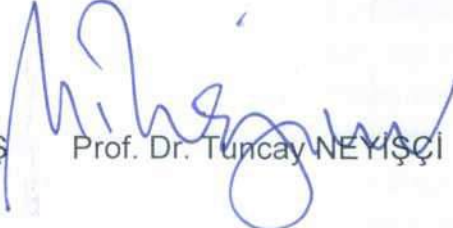
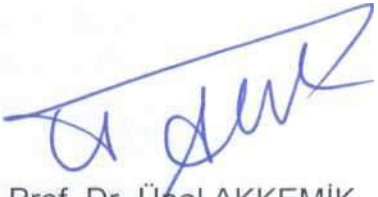
Türkiye Ormancılar Derneği 55. Dönem Danışma Kurulu Toplantısı Sonuç Bildirgesi (13-14 Kasım 2017 Belek-Antalya)

TOD 55. Dönem Danışma Kurulu toplantısı gerçekleştirilmiş olup tartışılan konular aşağıdaki gibi bir bildirge haline dönüştürülmüştür.

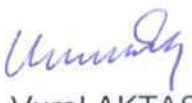
Bu faaliyet döneminde öncelikle TOD Kurulları, Şubeler ve temsilciliklerin faaliyetleri Danışma Kuruluna sunulmuş, sunulan etkinlikler kurul üyeleri tarafından önemli ölçüde takdirle karşılanmıştır. Toplantıda ele alınan konular, yapılan eleştiriler ve öneriler şunlardır:

- Dernek merkezinin etkinlikleri yanında şube ve temsilciliklerimizin yapacakları etkinlikler de çok önemlidir. Dernek başarımız, şube ve temsilciliklerimizin etkinlikleri ile doğru orantılıdır.
- Geçmişte Derneğimiz, fiziki ve ekonomik yokluk içinde varlık yaratmaya çalışıyordu. Günümüzde ise zaman zaman varlık içinde yokluk çekilmektedir. Bu nedenle daha önce hazırlanmış olan stratejik planlama amaçlarına bağlı olmak üzere daha etkin davranılmalıdır.
- Milli parklar, tabiat parkları, kent ormanları ve piknik alanları amaç dışı kullanılmaktadır. Bu statüler ormana zarar vermektedir. Bu çerçevede anayasamıza açıkça aykırı rant amaçlı uygulamalara rastlanılmaktadır. Bunlara karşın daha etkin mücadele edilmelidir.
- HES, termik santraller, yeşil yol ve orman yangınları gibi konularda yaşanan sorunlar konusunda yerel bilimsel toplantılar organize edilmelidir.
- Dernek merkezi sosyal medyayı daha etkin kullanarak şube, temsilci veya dernek üyelerini harekete geçirebilecek bir mekanizma oluşturmalıdır.
- Dernek üyeliklerinde Rixos konaklama amaçlı müracaatları ve dernek ilkelerine uymayan başvurular dikkate alınmamalıdır.
- Dernek binası ile ilgili hukuksal süreçte derneğe zarar veren yönetim kurulu üyelerinin sorumlulukları varsa sorgulanmalıdır.

- Dernek yöneticiliği yapmış meslektaş ve üyelerin sağ iken veya vefatından sonra yapılacak toplantılarda anılması gerekir.
- Genç meslektaşlarımıza yönelik fakültelerde ve diğer alanlarda etkinliklerin artırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.
- Dernek adına orman kurulmalı. Hacı Bektaş-ı Veli Kültür Vakfına tahsis edilen Ankara'ya yaklaşık 30 km mesafede 237 ha. alan gerekli görüşmelerle Derneğimize devrinin yapılması gerçekleştirilmelidir.
- Orman Genel Müdürlüğü'nün ORBİS ve benzeri büyük bütçeli projeleri dikkatle takip edilmeli, projeler ve sonuçları kamuoyuyla paylaşılmalıdır.
- Orman Genel Müdürlüğü'nün odun üretiminin artırılması yönündeki uygulamaları incelenmeli ve rasyonelliği sorgulanmalıdır.
- Rixos'ta yeşil alana yönelik otel yönetimince yapılan çalışmalar takip edilmelidir. Temsilciliklerin Dernek Genel Merkezi ile daha etkin iletişimi sağlanmalıdır.
- Orman yangınları ile ilgili temsilciliklerin yaptığı çalışmaları bütünleyecek ve bunu etkin kılacak merkezi bir düzeneğe ihtiyaç duyulmaktadır.
- Özellikle temsilciliklerimizin ilkökul ve diğer gençliğe karşı düzenlediği eğitim çalışmalarında ortak bir tema oluşturulmalıdır.
- Stratejik planın genç mühendisler için geliştirdiği ilkeler açısından yaz okulları düzenlenmeli, bunun için Balıkesir Akçay Zeytinli beldesinde derneğimize tahsis edilen bina düzenlenerek doğa merkezi olarak hazırlanmalıdır.
- Ormancılığın en önemli konularından olan "orman yangınları" ve "su" konulu sempozyumlar düzenlenmelidir.
- Ülkemizdeki anıt ağaçlar tespit edilmeli ve tescil edilmesi sağlanmalıdır.
- Danışma Kurulu öncesinde tespit edilmiş birkaç konu belirlenmeli ve önceden çalışmalar yapılmalı ve danışma kurulu toplantısı esnasında çözümüne dönük tartışmalar yapılmalıdır.
- Bir önceki Danışma Kurulunda görüşülen konular bir sonraki Danışma Kurulunda ele alınmalı, yapılan ve yapılamayan faaliyetler tartışılmalıdır.
- Metropollerdeki yeşil alanların imara açılmaması konusunda dernek daha etkin yer almalıdır.
- Eğitim materyali oluşturulmalıdır.

Prof. Dr. Cantürk GÜMÜŞ Prof. Dr. Tuncay NEYİŞÇİ Prof. Dr. Ünal AKKEMİK

Vural AKTAŞ
 Orman Yüksek Mühendisi

Dursun KEPENEK
 Yönetim Kurulu Üyesi

IV. Ulusal Ormancılık Kongresi

15-16 Kasım 2017, Antalya
“İNSAN-DOĞA ETKİLEŞİMİNDE
ORMAN VE ORMANCILIK”

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ

“Türkiye Ormancılığında 93 Yıl”

IV. Ulusal Ormancılık Kongresi

Cumhuriyet döneminde, 1937 yılında ilk teknik ve bilimsel Orman Kanununun çıkarılmasının 80. yıldönümü ve ormancılık eğitiminin başlamasının 160. yılı anısına düzenlenen **IV. Ulusal Ormancılık Kongresi** 15-16 Kasım 2017 tarihlerinde Belek/ANTALYA'da gerçekleştirilmiştir.

Derneğimizin düzenlediği Ulusal Ormancılık Kongresi TOD

Genel Başkanı ve Kongre Onursal Başkanı Sayın Fevzi KALELİ'nin Kongre açılış konuşması ve Kongre Başkanı aynı zamanda Bilim Kurulu Başkanı Sayın Prof. Dr. Tahsin AKALP'in kongre sunuş konuşmaları ile başlamıştır. Ayrıca Kongreye katılım sağlayan Orman Mühendisleri Odası (OMO) Başkanı Sayın Ali KÜÇÜKAYDIN' da bir konuşma yapmışlardır.

Açılış ve sunuş konuşmalarının ardından Kongrenin hazırlanması ve gerçekleşmesi sürecinde emeği geçen Kongre Başkanı Prof. Dr. Tahsin AKALP, Kongre Sekreteryası Başkanı Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN ve Kongre Düzenleme Kurulu Başkanı Nihat ÖZ'e birer teşekkür plaketi sunulmuştur. Daha sonra iki ayrı salonda kongre bildirilerinin sunumlarına başlanmıştır.

Kongreye, Akademisyenler, Sivil Toplum Örgütleri, Kamu kurum temsilcileri, Derneğimiz üyeleri, meslektaşlarımız ve Orman Fakültelerinde Yüksek Lisans ve Doktora yapan öğrencilerle birlikte 250 kişi civarında katılım sağlanmıştır.

Bu kongrede temel amaç; orman kaynaklarının sürdürülebilir yönetimine ve ormancılık sorunlarına bir kez daha dikkat çekmektir. Böylece, "İnsan-Doğa Etkileşiminde Orman ve Ormancılık" teması etrafında, geçmişten günümüze insan-doğa ilişkileri, yaklaşımları ve değişimleri, mevzuat, yönetim, planlama, koruma, eğitim ve uluslararası ilişkiler gibi konularda bilgi üretilmesi ve bu bilgilerin toplumun ilgili kesimleriyle paylaşarak toplumsal bilinçle katkı sağlamak hedeflenmiştir.

Kongrede ana tema başlıkları;

1. Geçmişten Günümüze İnsan-Doğa İlişkisi,
2. Ormanlıkta Popülist Yaklaşımlar,
3. Ormanlıkta Eğitim ve İşlendirme,
4. Orman Kaynaklarının Yönetim Süreci ve Politikaları,
5. Ormanlıkta Planlama ve Üretim,
6. Ormanlık Mevzuatı,
7. Odun Dışı Orman Ürün ve Hizmetleri,
8. Ormanlık ve Korunan Alanlar,
9. Ormanlıkta Uluslararası İlişkiler

olarak belirlenmiştir.

Kongrede, ülkemizin orman fakültelerinden, araştırma kurumlarından, özel sektörden ve meslektaşlarımızdan yoğun bir talep görmüş, 120'ye yakın bildiri başvurusu yapılmıştır. Ülkemizin seçkin uzmanlarından oluşan Bilim Kurulu tarafından 85 bildiri sunuma kabul edilmiştir. Bunlardan ikisi poster olarak sunulmuş; 83'ü de sözlü sunuma kabul edilerek programda yer almıştır. Son anda kurumlarından izin verilmeyen 3 meslektaşımız

kongreye katılamamış, bu nedenle kongrede toplam 80 bildiri sunulmuş ve tartışılmıştır.

Toplam 18 oturumda ve iki ayrı salonda gerçekleştirilen sunumlar TOD Danışma Kurulu üyelerinin de yoğun ilgisi ile hararetle bilimsel tartışmalara sahne olmuştur. Kongrenin ana teması olan İnsan Doğa Etkileşiminde Orman ve Ormanlık çerçevesinde ülke ormancılığının her alanından hazırlanan bildiriler konularına göre gruplandırılmıştır.

Her iki oturum da katılımcılar tarafından yoğun şekilde takip edilmiş, tartışmalar yapılmış ve ülke ormancılığının sorunları ve geleceği üzerine beyin fırtınaları gerçekleştirilmiştir. Kongrede sunulan bildiriler ve tartışmalar yakın zamanda basılacak kongre kitabında ormancılık kamuoyunun bilgisine sunulacaktır.

İki ayrı salonda 18 oturum ve 80 bildiri sunumu ile gerçekleşen **“IV. ULUSAL ORMANCILIK KONGRESİ SONUÇ RAPORU”** hazırlanarak kongre süreci başarıyla tamamlanmıştır.

Kongrenin son günü TOD Antalya Şubesi ile Antalya/ Kepez Belediyesinin birlikte düzenledikleri yol boyu ağaçlandırması etkinliğine üyelerimiz yoğun bir ilgi göstermiş ve üyelerimiz coşkuyla yediden yetmişe fidanları dikmişlerdir.

Türkiye Ormancılar Derneği kendi misyon ve vizyonuna yakışır şekilde ülke ormancılığının sorunlarını masaya yatırmış ve çözüm önerileri geliştirilmesine aracılık etmiştir. Tek dileğimiz karar verici konumda olanların kongre sonuçlarından yararlanmasıdır.

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ

IV. ULUSAL ORMANCILIK KONGRESİ

SONUÇ RAPORU

Türkiye Ormancılar Derneği tarafından 15-16 Kasım 2017 tarihlerinde Antalya–Belek'te düzenlenen IV. Ulusal Ormancılık Kongresi planlandığı şekilde başarı ile gerçekleştirilmiştir.

25.12.2015 tarihinde Ankara'da yapılan toplantıda: 2017 yılı sonbaharında dernekçe bir ulusal ormancılık kongresi yapılmasının ilke olarak benimsenip kararlaştırılmasından sonra, IV. Ulusal Ormancılık Kongresi için Bilim Kurulunca belirlenen ana tema ve konu başlıkları 04.05.2016 tarihinde bir yazı ile TOD Yönetim Kurulu Başkanlığına bildirilmiştir.

13.05.2016 tarihli TOD Yönetim Kurulunca yapılması karar altına alınan kongre için birinci ve ikinci duyurular ile yazım kuralları ve önemli tarihler belirlenmiş, kongrenin amacı, ana teması ve konu başlıkları ile her türlü bilgi TOD Web sitesinde oluşturulan Kongre Sayfasında duyurulmuştur. Tüm bilgiler eş zamanlı olarak dernek mensuplarına, konu ile ilgili kişi ve kurumlara iletilmiş ve e-posta adreslerine gönderilmiştir.

Birinci duyurudan sonra gönderilen bildiri özetlerinin gerek sayı bakımından fazlalığı gerekse konu çeşitliliği dikkate alınarak TOD bilim kurulunda görevli;

Prof. Dr. Tahsin Akalp, Prof. Dr. Ünal Akkemik, Prof. Dr. İsmet Daşdemir, Prof. Dr. Altay Uğur

Gül, Prof. Dr. Cantürk Gümüş ve Prof. Dr. K. Hüseyin Koç'un yanında,

Prof. Dr. İlçin Aslanboğa, Prof. Dr. Sezgin Ayan, Prof. Dr. Sedat Ayanoğlu, Prof. Dr. Selahattin Köse, Prof. Dr. Mehmet Mısıır, Prof. Dr. Ahmet Tolunay, Prof. Dr. Doğanay Tolunay ve Doç. Dr. Oğuz Çoban da bilim kurulu üyesi olarak görev yapmaları kararlaştırılmış, böylece 14 üyeli kongre bilim kurulu oluşturulmuştur. Ayrıca;

Kongre Sekreteryası: Prof. Dr. Sezgin Özden, Yrd. Doç. Dr. Hasan Tezcan Yıldırım, Yrd. Doç. Dr. Üstüner Birben,

Düzenleme Kurulu ise; Genel Merkez (Nihat Öz, Hüseyin Çetin, Kemal Kaya, Serkan Aykut, Dursun Kepenek, A. Ozan Çekiç, M. Metin Avşaroğlu, A. Hüsrev Özkara, Sıtkı Eraydın), Batı Akdeniz Şubesi (Prof. Dr. Tuncay Neyişçi, Akın Mızraklı, Mustafa Necati Baş) Marmara Şubesi (Doç. Dr. Coşkun Köse, Yrd. Doç. Dr. Taner Okan) olarak oluşturulmuştur.

Cumhuriyet döneminde, 1937 yılında, ilk orman kanununun çıkarılmasının 80. yıldönümü ve ülkemizde ormancılık eğitiminin başlanmasının 160. yılı anısına düzenlenen kongrede kabul edilen 84 bildirinin programa alınması kararlaştırılmıştır.

Kongre, Antalya'da Rixos Premium Belek Otelde, bu kongre için tahsis edilen Diamond 1 ve Diamond 2 isimli iki salonda gerçekleştirilmiştir. Program kitapçığının basımı öncesi bildiri sahiplerinden biri toplantıya katılamayacağını bildirmiş ve bu bildiri programdan çıkarılmıştır.

Programda 83 bildiri yer almıştır. Bu bildirilerden üçü sunulmamıştır. Kongre boyunca 80 bildiri sunulmuştur. Sunulmayan bu bildiri ve bildiri sahipleri ile oturum numaraları aşağıda verilmiştir.

Kongrede Sunulmayan Bildiriler:

- 1) Kızılağaç Odununun Lif Morfolojisi ve Kâğıt Özellikleri Üzerine Aralık Mesafenin Etkisi (Tuğba Bozlar- 11. Oturum)
- 2) Doğu Karadeniz Bölgesinde Kızılağacın Yayılış Alanlarında İşletme Amacına Göre Aralık Mesafenin Belirlenmesi Üzerine Araştırmalar (Vildane Gerçek- 13. Oturum)
- 3) Atık Lastiklerin Ormancılık Faaliyetlerinde Kullanımı (Anıl Mercimek -18. Oturum)

Kongre sırasında zorunlu nedenlerle iki bildirinin yerleri değiştirilmiştir.

5. Oturumda 4. sıradaki bildiri (Dr. Nejat Çelik) 15. Oturumda 4. sırada,

15. Oturumda 4. sıradaki bildiri (Prof. Dr. Oktay Yıldız) ise 5. Oturumda 4. sırada sunulmuştur.

Oturum başkanlarının tamamı programda belirtilen oturumlarda görev yapmışlardır. Raportörlerden ise;

9. Oturumda Tuğba Bozlar yerine Doç. Dr. Ali Kavgacı,

14. Oturumda ise Dr. Erdal Özüdoğru yerine Doç. Dr. Mehmet Özalp raportör olarak görev yapmışlardır.

Kongre iki gün sürmüş olup bu iki gün içinde iki ayrı salonda toplam 18 oturumda 80 bildiri sunulmuştur.

Oturumlarda 4 veya 5 bildiri sunulmuştur. Bildiri sahiplerine 15 dakika süre verilmiş, her oturumun sonunda o oturumda sunulan bildiriler için 15 dakikalık tartışma süresi ayrılmıştır.

Açılış oturumu Diamond I salonunda tek oturum olarak yapılmış, açılış oturumundan sonra iki ayrı salonda yürütülen oturumlar eş zamanlı olarak sürdürülmüş, katılımcılara farklı salonlardaki bildiriler arasında seçim yapma, izleme olanağı sunulmuştur.

Gerek bildiri sahipleri gerekse oturum başkanları programa titizlikle uymuşlar ve herhangi bir aksamaya yer vermemişlerdir. Raportörler oturumlarına ait raporları kendilerine verilen

formata uygun olarak düzenlemiş, soru ve yanıtlarını titizlikle tespit etmişlerdir.

Kongre baştan sona planlandığı şekilde yürütülmüş, herhangi bir aksama söz konusu olmamıştır. Bunda hiç şüphesiz ekip anlayışı ve özveri ile görev yapılmış olması etkili olmuştur.

Bildirilerin gerek sayı bakımından çokluğu gerekse konu çeşitliliği, Ulusal Kongrelere ne denli ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Ayrıca akademik yaşamın dışında, uygulamada görevli katılımcıların bildirilerinin ilgi ile izlenmiş olması kongrenin başarısındaki bir başka boyut olmuştur.

Kongrede sunulan bildiriler incelendiğinde, başlangıçta amaçlanan “İnsan-Doğa Etkileşiminde Orman ve Ormancılık” ana teması etrafında, geçmişten günümüze insan-doğa ilişkileri, ormancılıkta popülist yaklaşımlar, eğitim ve işlendirme, mevzuat, kaynak yönetimi, planlama, üretim, koruma ve uluslararası ilişkiler gibi konularda bilgi üretilmesi ve bu bilginin toplumun ilgili kesimleriyle paylaşarak toplumsal bilince katkı sağlanması hedefine büyük oranda ulaşıldığı anlaşılmaktadır.

Kongrede sunulan bildirilerin, bildiri sahiplerine yöneltilen soru ve yanıtların eklenmesi ile basılması, üretilen bilginin kalıcı olmasını sağlayacak, ülkemiz ormancılığına katkıda bulunulmuş olacaktır.

Bu vesileyle bu kongrenin gerçekleşmesini sağlayan TOD Genel Başkanı ve Kongre Onursal Başkanı Fevzi Kaleli ile Yönetim Kurulu üyelerine,

Aksaksız bir organizasyon için harcadıkları çabalardan ötürü Düzenleme kurulunda görev alan merkez ve şube yetkililerine,

Kongrenin planlandığı şekilde gerçekleştirilmesi için titizlikle ve özveri ile görev yapan Kongre Sekretaryasına,

Kongrenin başlık ve ana temalarının belirlenmesi ve detaylandırılması için yoğun çaba harcayan ve bildirilerin değerlendirmesini titizlikle yapan Bilim Kurulu üyelerine

Teşekkürlerimizi sunarız.

Oturumlara ait tutanaklar, rapora eklenmiş olup tutanaklar içinde yer alan soru ve yanıtların (soruyu yönelten kişinin adını vermeden) iki sayfayı geçmeyecek şekilde bildirilere eklenmesi bildirileri daha da değerli kılacaktır.

Prof. Dr. Tahsin AKALP
Kongre Başkanı

EKİ: 18 Oturuma İlişkin Raporlar

Türkiye Ormancılar Derneği 93. Kuruluş Yıldönümü Etkinlikleri

26 Aralık 1924 tarihinde kurulan Türkiye Ormancılar Derneği'nin 93. Kuruluş yıldönümü 26 Aralık 2017 günü Ankara'da Derneğimizin konferans salonu ve lokalinde çeşitli etkinliklerle kutlanmıştır.

Derneğimiz üyeleri, sivil toplum örgütü üyeleri ve ormancı dostlarının bir araya geldiği etkinlikler; İstiklal Marşımızın okunması ve Cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal ATATÜRK ve silah arkadaşları, ormancı şehitlerimiz ve tüm şehitlerimiz adına yapılan saygı duruşu ile başlamıştır.

İstiklal marşı ve saygı duruşunun ardından Derneğimiz Genel Başkanı Sayın Fevzi KALELİ katılımcılara hitaben bir konuşma yapmışlardır.

Açılış konuşmasının ardından Oturum Başkanlığını Sayın Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN'in yaptığı "**Türkiye'de Orman Amenajmanının 100 Yılı**" konulu Panel gerçekleştirilmiştir.

Panelde;

Sayın Prof.Dr. Selahattin KÖSE, Orman Amenajmanının 100 Yıllık Tarihçesi,

Sayın Prof.Dr. Altay Uğur GÜL, Orman Amenajmanı ve Orman Fonksiyonları,

Sayın Orm.Müh. Günel ŞAHİN, Değişik Yaşlı Ormanlarda Planlama ve Uygulama,

Sayın Orm.Yük.Müh. Yılmaz BİLENSOY, Ekosistem Tabanlı Orman Amenajman Planı

Konularında bilgilerini katılımcıların değerlendirmesine sunmuşlardır.

Panelin gerçekleştirilmesinin ardından Derneğimizin geleneksel yaş günü pastası kesimi ve ikramı yapılmıştır. Daha sonra Derneğimiz üyeliğinde 50 yılını dolduran üyelerimize teşekkür plaketleri sunulmuştur. (117 üyemize Şube ve Temsilciliklerimiz aracılığı ile sunulmuştur.)

93. kuruluş yıldönümü etkinlikleri yapılan kokteyl ile son bulmuştur.

Üyelerimize 50. Yıl Plaketi

Türkiye Ormancılar Derneğinin 93. Kuruluş Yıldönümü dolayısıyla 50. yılını dolduran temsilciliğimiz üyelerinden; dürüstlüğü, adil tutumu, deneyimi ve çalışkanlığıyla bilinen ve sevilen FAHRİ

DAĞ beye/abimize, Dernek yönetimince hazırlanmış olan plaketi temsilciler Ramiz ÇETİN, Sedat TÜFEKÇİ ve emektar üyelerimizden Haydar BABÜR ile diğer Dernek üyelerimiz tarafından verildi. Kendisine bundan sonraki yaşamında sağlıklı, mutlu ve uzun bir ömür dileklerimizi bildirdik.

Fahri Dağ yaptığı konuşmasında; Derneğimizin yaptığı bu nazik ve anlamlı jestten duygulandığını, her zaman söylediği gibi ormancılık mesleği ve Derneğimiz mensubu olmaktan hep onur duyduğunu belirtmiştir. Ayrıca Derneğimizin bu güne kadar faaliyetlerini sürdürmesinde emeği geçen herkese teşekkür edip, ahirete intikal edenlere rahmet, yaşamakta olanlara sağlık, huzur ve mutluluk dilemiştir.

Bursa'dan Haberler

Düzenleyen: Abdullah ARSLAN

DERNEĞİMİZİN 93'NCÜ KURULUŞ YILIDÖNÜMÜ KUTLAMALARI VE MERKEZDE YAPTIRILARAK 50 YILINI DOLDURANLARA GÖNDERİLEN PLAKETİ SUNMA ETKİNLİĞİ DÜZENLENDİ.

PLAKET, BURSA'DA EMEKLİLİĞİNİ YAŞAYAN SAYIN MAHMUT SEVİMSOY'A TAKDİM EDİLDİ.

UZUN YILLAR BURSA'DA HİZMET VEREN OR.YÜK. MÜH. FARUK TURAN'I KAYBETTİK.

Derneğimizin, taşradaki 50 yılını dolduran üyelerine, merkezde düzenlediği plaketteri göndererek plaket takdimi uygulaması etkinliği düzenlendi. Derneğimizin kuruluş yıldönümü kutlamasıyla birleştirilen etkinlik, kokteyl sohbetleri ile daha bir canlı geçti.

Derneğimizin Genel Sekreteri Hüseyin Çetin Bey de Ankara'dan Bursa'ya gelerek etkinliğe katıldı.

Yüksek bir katılımıla gerçekleştirilen etkinliğin açılış konuşmasında Bursa Temsilcisi Sayın Şerafettin Bayraktar:

Meslekte, sayısız hizmetlere imza atan ve Derneğimize üyeliğinin elli yılı aşkın meslek büyüğümüz Sayın Mahmut Sevimsoy aramızda. Kıymetli eşleri ve çocuklarıyla toplantımızı onurlandırdılar. Kendilerine hoş geldiniz diyorum.

Üyelerimiz plaket ve Derneğimizin kuruluş yıl dönümü etkinliğinde

Dernek Yönetimimiz, üyelikte elli yılını dolduranlara plaket verme uygulamasını, tek tip olması bakımından plaketter merkezde bastırılmış, taşradaki, şube ve temsilciliklere gönderilerek sizlerin huzurunda takdimimiz önerilmişti. Biz, bu etkinliğimizi, merkez yönetimimizin de onurlandırmasını talep ve davet etmiştik. Davetimize icabet eden Derneğimiz Genel Sekreteri Hüseyin Çetin Bey de aramızdalar. İfadeleri ile, 50'nci üyelik yılını dolduran Mahmut Sevimsoy'u plaketterini almak,

Bursa Temsilcimiz Sayın Şerafettin Bayraktar açış konuşmasında

Plaketin takdimi

Hüseyin Çetin Bey'i de plaketi sunmak üzere davet ettiler.

Sayın Hüseyin Çetin Derneğimizin kuruluş ve tarihçesini sunumunda Genel Sekreterimiz, Hüseyin Çetin, Derneğimizin kuruluş tarihçesini, bu tarihi boyunca gerçekleştirdiği önemli etkinliklerini kısaca anlatarak, kuruluşunun 93'ncü yılını kutladı. Plaketini sunmak

üzere, Sayın Mahmut Sevimsöy'ü, Bursa Temsilcileri Şerafettin Bayraktar ve Abdullah Arslan'ı sahneye davet ettiler.

Ankara'dan getirdiği plaketi, Sayın Mahmut Sevimsöy'a takdim ettiler.

Mahmut Sevimsöy, Üyeliliğinin 50'nci yılında hatırlanmaktan çok memnuniyet duyduğunu, bu plaketi almakla, ömrünün en mutlu

gününi yaşadığını anlatırken heyecanını gizleyemiyordu.

Uzun yıllar, meslekte önemli hizmetlere imza atmış bir insanın emekliliği döneminde unutulmadığı duygusunu yaşatan bu plaket uygulaması, gerçekte çok önemli ve anlamlı olduğu, Sayın Sevimsöy'un gözlerindeki pırıltıdan anlaşıyordu. Derneğimizin bu uygulamasını akıl edenler, emek verenleri kutluyoruz.

UZUN YILLAR BURSA'DA BİRLİKTE ÇALIŞTIĞIMIZ FARUK TURAN'I KAYBETTİK

Mütevazı bir kokteyl ikramını alırken, telefonlarımızın mesaj ekranlarına Orman Yüksek Mühendisi Faruk Turan Bey'i kaybettiğimiz haberini aldık. Dona kaldık.

Watsaptan Faruk Bey'le ilgili yorumların ardı arkası kesilmedi.

Keşki, Faruk Bey, bu yorumları sağlığında duyabilseydi.

Sayın Kenan Alpacar : Erken bir ayrılık. Allah rahmet eylesin!

Sayın Mehmet Özer : Kendisini tanıdığım için kendimi şanslı saydığım arkadaş, dost insanı kaybetmenin üzüntüsü içindeyim. Mekanı cennet olsun.

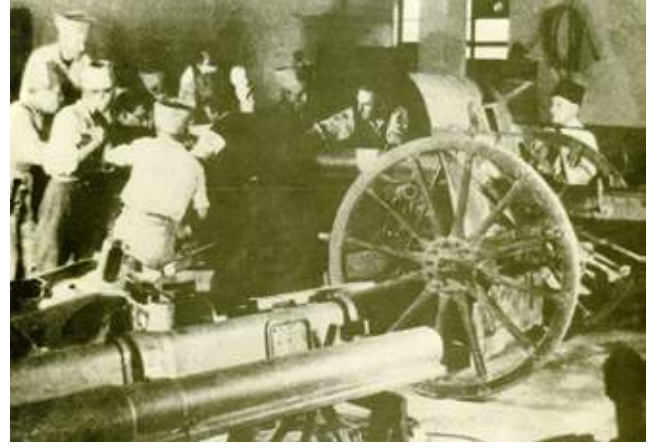
En anlamlı paylaşımı Sayın Nejdett Taşçeviren yapmış:

Faruk'la beraber 12 Eylül döneminde OMO Bursa temsilcisiydik. Dik duruşlu, yiğit ve asil bir insandı. Devredaşıımı, can dostumu kaybettiğimi yeni öğrendim. Allah rahmet eylesin. Mekanı cennet olsun. Tüm camiamıza ve yakınlarına baş sağlığı ve sabırlar diliyorum demişlerdir.

Milli Parklar Av ve Yaban Hayatı Bursa Başmühendisliğinde birlikte çalıştık. Doyumsuz sohbetlerini özlüyordum. İstanbul'daydı. Görüşemiyorduk. Erken ölümü böyle bir şey işte. Derin bir çaresiz ve ümitsizlikte bırakıp tüm sevenlerinde aynı duyguyu yaşattı.

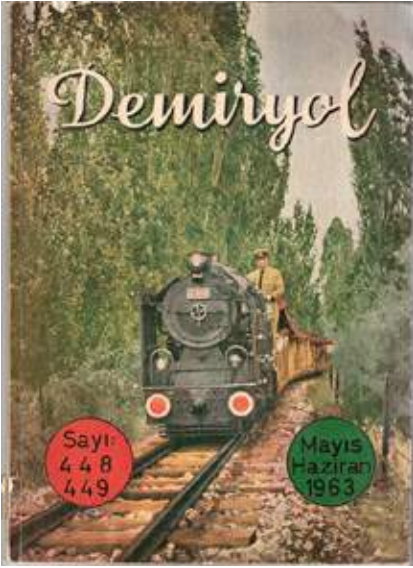
Bir Ulusal Bağımsızlık Öyküsü: Eskişehir Cer Atölyesi ve İmalat-ı Harbiye

Tarık Barbaros PİLEVNE

Yıl 1957, Gençlik Parkı bir bayram yeridir. Her şeyi ile Eskişehir Cer Atölyesinde üretilen iki küçük buharlı lokomotif, “Mehmetçik” ve “Efe”, hem Ankara’yı, hem de Eskişehir’i sevince boğar. 1750 metrelik bir güzergâhta, Havuzbaşı ve Esmen adı verilen istasyonlar arasında 20 km/saat hızla gidip gelen ve bugün belli bir yaştaki Ankaralıların mutlulukla ve çocukluk heyecanlarıyla hatırlayacağı iki küçük buharlı lokomotif, Eskişehir Cer Atölyesinin gururunu ve büyük lokomotifleri de üretebilmenin umudunu taşır. Lokomotiflerden her biri yaklaşık 50.000 liraya mal olmuştur ve her parçası fabrikada imal edilmiş, tamamı Türk yapısı

lokomotiflerdir. Bu iki küçük trenden yıllar önce, bu emektar ve üretken demiryolu atölyesinde buharlı lokomotifin “kalbi” sayılan “buhar kazanı” üretimi de başarılmıştır. Bu atölyede üretilen ilk buhar kazanının çeliğine alınının terini katmış 1911 doğumlu emekli “Cer” işçisi Sabri Altınkap, 1994 yılında 83 yaşında iken o günlerin heyecanını ve gururunu şöyle anlatır: “Efendi, buhar kazanı bu, buhar kazanı! Yani makinenin kalbi! ‘Cer’ ne demektir bilir misin? ‘Cer’ kuvvet (lokomotifin çekiş, çekme gücü) demektir. Cer Atölyesinde ‘Cer’in kendisini yapacağız şimdi anlayacağın. Ben on altı yaşındayım, “kazan” lafı duyuldu

ya mahallede, Odunpazarı'nın arkasında oturuyoruz o sıra, yetişkin usta muamelesi yapılır oldu bana. Buhar kazanı bu efendi! Üstünde Grup (Krupp) yazmıyor, Tüsen (Thyssen) yazmıyor, Cer yazıyor Cer!" Cer "kuvvet" demektir ama aynı zamanda onu üreten fabrikanın ismidir; aynı zamanda başarabilmenin gücü demektir, Cumhuriyet demektir, bağımsızlık demektir ve geleceğe umutla bakabilmek demektir o kuşağın gözünde. 'Bak efendi, şu parmağı görüyor musun? 26 yaşından beri bükülmez. Nedendir bilir misin? Erzincan'ın Mercan kasabasında, Nenehatun demiryolu köprüsünde perçin çakarken kırıldı. Kaynadı ama böyle kaldı. O yıllar memleketin dört bir yanına saldılar bizi. Eskişehir Cer dedin mi duracaksın; ustasının, çırağının, müdürünün ve mühendisinin elinden gelmeyen yoktur. Memleketin demiryollarının her bir santiminde alınterimiz var bizim.' Aydın Engin, "Çarklardan Çiplere" adlı eserinde, Eskişehir Cer Atölyesi'nin Milli Mücadele ve daha sonraları Cumhuriyet için önemini anlatır: "Batı Cephesi Komutanı Miralay İsmet Bey; 'Elimizde yedi adet 15'lik top

vardı. Bunları muhtelif depolarda terk edilmiş olarak bulduk. Lakin işe yaramadan, sadece boru olarak duruyorlardı çünkü kamaları alınmıştı. Eskişehir Cer Atölyesinde kamaları yapıldı. Sakarya Meydan Muharebesi ve Büyük Taarruzda kullanıldı' İsmet Paşa'nın anlatımını, Atölyenin ustalarından Ahmet Akar tamamlıyor; 'İmalat-ı Harbiye'den iki genç subay geldi, torbalarından işçi tulumlarını çıkardılar ve şahmerdanın başına geçtiler...' Vagon aksları bu şahmerdanla dövülür, sonra torna tezgâhında oyulur, böylece kamalar üretilir, kamalar toplara takılır ve Eskişehir ovasında ilk denemeler yapılır. Ahmet Akar, denemenin sonucunu o günlerin heyecanı ile şöyle aktarır; 'Eskişehir ovasında top salvoları yankılanırken gözyaşlarımız sel gibi aktı, mükâfatımız sevinç gözyaşları oldu.' İş yoluna girer, top kamaları için seri üretime geçilir. Ancak ilerleyen Yunan kuvvetleri 20 Temmuz 1921'de Eskişehir'e girer, Eskişehir Cer Atölyesi bir kez daha yabancı ellere geçer. Ama o şahmerdan, torna tezgâhları, vagon aksları ve tabii ki ustalar çoktan Ankara'nın yolunu tutmuşlardır. Onlara Ankara'da süvari kışasında yer gösterilir. İlk işleri ahırlardaki at pisliklerini temizleyip yerlerin düzeltilmesi olur. Ardından itinayla şahmerdan, torna tezgâhları ve diğer alet edevat yerleştirilir ve kapıya elle yazılmış bir tabela

asılır: "Eskişehir Cer Atölyesi." Cer, yuvasına kurtuluştan sonra, 2 Eylül 1922'de döner ve Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğü'ne bağlanır. Genç Cumhuriyet'in büyük atılımı için çalışmaya başlar; yurdu demir ağlarla örmek yolundaki kutsal çabayı üstlenir. 1925'te 500 dönüme ulaşan bir arsa üzerinde ardı ardına atölyeler kurulmaya başlanır. Vagon ve özellikle lokomotif montajı yapacak 'montajhane', buharlı lokomotifler için kazan üretecek 'kazanhane', dişli ve tekerlek üretimi için 'çarkhane', köprü, makas, kantar, yol güvenliği için araç gereç üretecek atölyeler, hepsi iki yıl içinde kurulur ve faaliyete geçer. Bu tesisi önemli kılan diğer bir özelliği de Cumhuriyet'in ilk ve uzun dönem tek ağır sanayi kuruluşu olmasıdır. O yıllarda okul kitaplarında Eskişehir Cer Atölyesi için "ağır sanayi tesisimiz" ifadesi kullanılmakta idi. TCDD personeli olarak on yıl hizmet veren babam Selim Sabit Pilevne'yi ve yakın tarihimizin bu isimsiz sanayi kahramanlarını saygıyla anıyorum.

Kırsal Hayatta Bir Kendini Bulma Hikâyesi

S. Serdar YEGÜL
Orman Müh.
s_yegul@hotmail.com

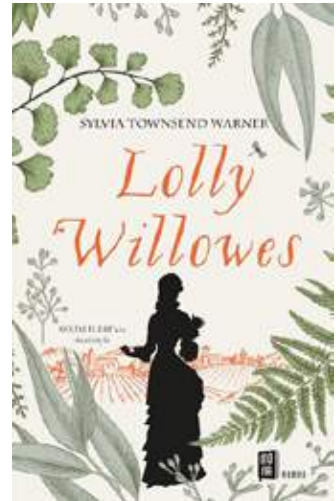

“Laura vadiler arasında dolaşmalı, yere düşen kırmızı yaprak yığınlarının ısıttığı çıplak ormanlarda dinlenmeli ve kendi sırrını bulmalıydı çünkü sonbahar sorgulamak üzere geri gelebilirdi.”

Haftalık bir kitap değerlendirme dergisinde, yazar Sylvia Townsend Warner’in (1893-1978) “Lolly Willows” [1] romanının, kırsal hayat ve özellikle ormanlar üzerinden anlatıldığını okuduğumda, Roman’ı edinmeden ve okumadan edemedim. Şimdi ise sizin dikkatinize sunuyorum.

İngiliz The Guardian gazetesi tarafından “Tüm zamanların en iyi yazılmış 100 İngilizce romanından biri” [2] olarak seçilen bu roman için Selim İleri: “Öyle romanlar vardır ki, yazılışlarından yıllar sonra bile, tazelikleriyle ve dirilikleriyle sizi şaşırtırlar” diyor.

Roman’ın Türkçe baskısının ön kapağı, söğüt ve mabet ağacı (*Ginkgo biloba*) yaprakları ve eğrelti otlarıyla süslenmiş.

LOLLY WILLOWES

Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda Büyük Britanya'da, ekonomik kriz, küçülen bir imparatorluk, grevler ve sosyal huzursuzluk gibi nedenlerle imparatorluğun tamamında kargaşa ve dönüşüm yaşanmaktadır. Böyle bir ortamda, Londra'nın taşra bölgesinde yaşayan ve üst tabakaya mensup Willowes ailesinin düzeni, anne ve babanın ölmesiyle değişir. Ailenin küçük erkek çocuğu James baba evinde yaşamaya devam ederken, ailenin en küçük çocuğu Laura Willowes, Londra'ya, ağabeyi Henry'nin yanına taşınır.

"Londra'da su tanklı seralar ve elma bahçeleri olmayacaktı.

Ahşap saksılardaki ayçiçeği tohumlarıyla,

kağıt poşetlerdeki çiçek soğanlarıyla ve

çay tepsisinde kuruyan lavantayla ısıman,

toprak kokan bahçıvan kulübeleri de bulunmayacaktı."

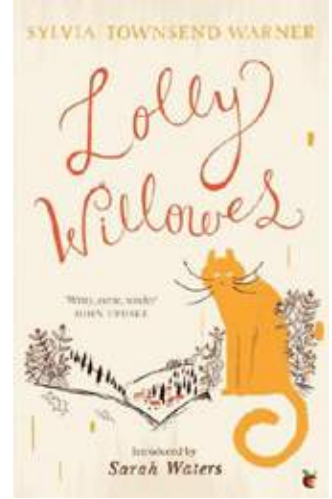
Laura Willowes hakkında biraz daha ayrıntı verelim. Çocukluğu bir "erkek çocuk gibi" geçen Laura, kısa süre sonra "genç bir hanımefendi" elbisesini üzerine giyer. Hayal gücünden yoksun ağabeyi Henry'nin evine, Londra'ya taşındığında ise, bu kez bu elbiseyi, 'Lolly' hala elbisesi ile değiştirir. Laura adeta, eski usul kadın geleneğinin vücut

bulmuş bir halidir. Diğer yandan Laura, geleneklere sıkı sıkıya bağlı akrabalarının fark edemediği bir derinliğe de sahiptir. Zaten seneler sonra ne olarsa bu "derinlik" yüzünden olacaktır.

"KIZ KURUSU" LAURA

Laura, ağabeyi Henry'nin yanına taşındığında yirmi yedi yaşındadır ve hiç evlenmemiştir. O yıllarda Büyük Britanya'da, hiç evlenmemiş orta yaşlı kadınlara "kız kurusu" veya "Papazın kızı" denmekte ve bu durum sosyal bir sorun yaratmaktadır. Çünkü Birinci Dünya Savaşında pek çok Büyük Britanyalı genç erkek ölür, böylece "ihtiyaç fazlası kadın" fikri ortaya çıkar. Bu fikir, toplumda gerginlik yaratır; evlenmemiş veya dul kadınlar akrabaları tarafından himaye edilmediği takdirde toplum için bir "tehdit" olarak görülür. Laura'nın bu "tehdit"ten kurtulmasının en uygun yolu, ağabeyinin yanına taşınmasıdır. O da taşınır.

Londra'da Laura'nın iki yeğeni onu 'Lolly' hala diyerek çağırılmaktadır. Laura yirmi yıl boyunca bu "Lolly hala" kıyafetini üzerinde taşır. Kırk yedi yaşına geldiğinde ise, içinde aniden bir farkındalık oluşur. Kendi hayatını değil, çevresinin istediği hayatı yaşadığını fark eder ve bir karar verir. Bundan sonra Londra'dan uzakta, kırsal bir yerde, Great Mop adında bir köyde yaşayacak ve 'Lolly' halalıktan

çıkacaktır. Ev halkı ayağa kalkar; nasıl böyle bir şey olabilir! Ama Laura, gitmeyi kafasına koymuştur. Ağabeyi bu fikri kafasından çıkarmasını istese de, iki hafta sonra, nüfusu iki yüz yirmi yedi kişi olan Great Mop'a taşınır.

(Ağabey Henry, Laura'ya Great Mop için şunları söyler)

"(Orası) rutubetli bir yer.

Şu şiirsel kayın ağacı ormanları yüzünden.

Biliyorsun, ağaçlar yağmur çeker.

Ağaçlandırmanın ilkelerinden biri.

Ağaç demek yağmur demektir."

GREAT MOP KÖYÜ

Laura, Great Mop'a, kırsal bölgede yaşamak ve 'Lolly' hala olmaktan kaçmak için gider. Ama sonunda ruhunda da önemli değişiklikler olur.

Laura, Great Mop'ta doğada yürüyüşlere çıkar. Her yerden dirilik fışkırdığını hisseder. Laura yanağını bir ağaca dayayıp gözlerini kapatır ve gelecek sesleri dinlemeye çalışır. Çevredeki ormanların farklı seslerle haykırdığını duyar. Kayın

ağaçları dallarının, dalga vurmuş deniz mağaraları gibi titrediğini hissederek ve Gökmar ağaçlarının ebedi bir ilahi söylediğini duyar. Ormanlar zaman zaman homurdanmakta zaman zaman da derin bir sessizliğe gömülmektedir.

Rüzgâr, ay ve bulutların olduğu bir gece, çok uzaklardan gelen ve dik bir yokuşu çıkan bir yük treninin sesini dinler. Sesi, bir ses olarak değil de bir his olarak algılar. Yaklaşan ses, onun mantığını ezer ve onu zihnindeki gizli diyara yaklaştırır.

LAURA DEĞİŞİYOR

Laura, Great Mop'ta geçirdiği ilk aylarda, kış manzarasının çeşitli ruh halleri ve ilkbaharın her şeyi yenileyen halini izler. Bu değişimler, onun hayal gücünü derinden etkiler.

Doğada yaptığı yürüyüşlerde doğayla iletişim kurmaya çalışır. Kayın ve karaçam ormanlarıyla, servi ve porsuk ağaçlarıyla, ardıç ve salkımsöğütlerle, homurdanayan ağır yapraklarla, kış ağaçlarında öten baykuşlarla, böğürtlen çalılar ve yüksükotlarıyla kurduğu diyalog ona ilaç gibi gelir.

Çuha çiçeklerini görmek için gittiği çayırda, dizlerinin üzerine çöker ve göğsünü bir an için, mutsuz geçirdiği yılların ağırlığıyla toprağa yaslar. Çuha Çiçeklerinin kokusu, Laura'nın içine akar ve onu yüklerinden kurtarır. Özgürleştirdiğini hissederek. Laura bir iç zafer kazanmıştır; gözlerinden şükran yaşları boşalır. Öyle bir an gelir ki; Laura doğanın bir parçası, doğa da Laura'nın bir parçası olur. Sanki sahneden eski Laura iner, sahneye yeni Laura çıkar.

Laura değişmiştir; artık daha mütevazı ve daha yalındır. Laura, “zorbalara” karşısında ruhsal bir zafer kazanır. Laura'nın “zorba” dediği şeyler: “Toplum, kanunlar, kilise, Avrupa tarihi, Eski Ahit, büyük büyük halası Salome ve onun dua kitabı, İngiliz Bankası, fuhuş, Apsley Terrace mimarisi ve medeniyetin diğer faydaları”dır.

LAURA'NIN SEVME ANLAYIŞI

Laura'nın yeğeni Titus, bir gün Great Mop'a onu ziyarete gelir ve doğayla ilgili kendi sevme anlayışını Laura'ya dayatır. Ancak Laura'nın sevme anlayışı farklıdır. Başkalarının ona dayattığı şekliyle doğayı sevmeye yanaşmaz. Öğretilmiş sevmek hiç ona göre değildir. O Great Mop kırsalını kendi içinden geldiği gibi sevmek ister.

Sonuçta Laura Willowses, kırk yedi yaşına kadar, birlikte yaşadığı insanların elinden çıkmış bir varlık iken, Great Mop'a yaptığı yolculuk sayesinde kendi kişiliğini bulmuş bir insan olur.

“Laura ormanın kıyısına geldiğinde,

ağır yaprakların homurtusunu duydu.

“Hayır! der gibiydi ağaçlar.

“Hayır! Gitmene izin vermeyeceğiz.”

SONUÇ YERİNE

Roman, ferdi bir özgürlük mücadelesini anlatır. Laura Willowses, “zorbalara” tarafından dikilen Laura elbisesini çıkarmak, özgün Laura elbisesini giymek için Great Mop kırsalına bir yolculuk yapar. Great Mop'ta doğayla kurduğu özgün diyalog, onu yüklerinden kurtarır ve özgürleştirir. Yüklerinden kurtulmasında doğa, Laura'ya çok güzel bir arkadaşlık yapar.

Laura'nın doğaya yaptığı yolculuk bize, günümüzde pek çok kişinin yaşamın anlamına ilişkin daha somut bir bakış açısına sahip olabilmek için doğaya yaptığı yolculuğu getirir.

Yıllar geçmesine rağmen “tazeliğini ve diriliğini” koruyan Laura Willowses romanında, bilhassa romanın sonuna doğru, tansiyonun arttığı ipucunu vererek yazımızı tamamlayalım.

İyi okumalar dilerim.

KAYNAKLAR

- 1- Lolly Willowses, Sylvia Townsend Warner, Çeviren: Sibel Alaş, Mona, 2016
- 2- Lolly Willowses romanı ile ilgili olarak The Guardian gazetesinde çıkan yazının bağlantısı: <https://www.theguardian.com/books/2014/sep/15/100-best-novels-lolly-willowses-sylvia-townsend-warner-robert-mccrum> (Son erişim tarihi: 21 Ağustos 2017)

Orman İşletme Şefliklerinin Temel Sorunları ve Çözüm Önerileri

Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR,
Gökhan ÇAKMAK

¹Bartın Üniversitesi Orman
Fakültesi, Orman Mühendisliği
Bölümü, Bartın.

²Giresun Orman Bölge
Müdürlüğü, Giresun Orman
İşletme Müdürlüğü, Giresun.

1. GİRİŞ

Günümüzde çağdaş anlamda ormancılık; *orman kaynaklarından bir sistem anlayışı içinde, toplumun orman ürünlerine ve hizmetlerine olan gereksinimlerini sürekli ve optimal olarak karşılamak amacıyla yapılan biyolojik, teknik, ekonomik, yönetsel, sosyal ve kültürel çalışmaların tümünü kapsayan çok yönlü ve sürdürülebilir bir etkinlik* olarak tanımlanmaktadır (Daşdemir, 1996, 2006, 2015). Bu anlayışa göre; orman tesisi, tohum ve fidan yetiştirme, ağaçlandırma, gençleştirme, bakım, koruma, işletme, üretim, talep analizi, pazarlama, planlama, girdi temini, orman yolu yapımı ve bakımı, erozyon kontrolü, mera ıslahı, orman kadastro, halkla ilişkiler, su üretimi, rekreasyon, avlanma, milli park, personel yönetimi, eğitim, araştırma ve danışmanlık hizmetleri gibi biyolojik, teknik, ekonomik, yönetsel, sosyal ve kültürel nitelikteki pek çok iş ormancılık kapsamındadır.

Görüldüğü gibi ormancılıkta yapılacak işlerin sayısı ve çeşitliliği bir hayli fazladır. Bu işler ormancılık yönetim sürecinin en alt kademesinde yer alan orman işletme şeflikleri bazında daha da artmakta ve çeşitlenmektedir. Türkiye’de yaklaşık 200 yıllık bir geçmişe sahip olan ormancılık örgütünde, son yıllarda yetki ve sorumluluklardaki artış ve iş

çeşitlenmesi gibi nedenlerden dolayı orman işletme şeflerinin sorumlulukları, iş yükleri ve temel sorunları da artmıştır. Türkiye’de Bakanlık →Genel Müdürlük →Bölge Müdürlüğü →İşletme Müdürlüğü →İşletme Şefliği şeklinde örgütlenmiş orman kaynakları yönetim sürecinin en alt kademesinde yer alan, önemli görevler yapan ve adeta ormancılık örgütünün lokomotifi olan orman işletme şefliklerinin başarılı ve etkili çalışmalar yapabilmesi için optimal bir iş yüküne sahip olması, temel sorunlarının iyi analiz edilmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi gerekmektedir.

Türkiye’de orman işletme şefliklerinin temel sorunlarını tespit etmek ve çözüm önerileri geliştirmek amacıyla ele alınan bu çalışma; 2017 yılından Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalında 2017 yılında sonuçlandırılan bir Yüksek Lisans Dönem Projesi kapsamında üretilmiştir. Çalışmada; orman işletme şefliklerinde ormancılık faaliyetleri gerçekleştirilirken yaşanan temel sorunlar belirlemiş ve çözüm önerileri geliştirilmiştir. Böylece orman işletme şefliklerinin optimal iş yükünün oluşturulmasına, daha verimli ve başarılı çalışılmasına ve orman kaynakları yönetim sürecinin iyileştirilmesine katkı sağlanmaya çalışılmıştır.

2. ORMAN İŞLETME ŞEFLİKLERİNİN TEMEL SORUNLARI

Orman işletme şefliklerindeki arazi çalışmalarından, gözlemlerden, deneyimlerden ve ormancılık örgütü yöneticileriyle (müdür, müdür yardımcısı, şube müdürü, şef) zaman zaman yapılan görüşmelerden elde edilen verilere dayanarak, bölgelere göre bazı farklılıklar göstermekle beraber Türkiye’de orman işletme şefliklerinin temel sorunları aşağıdaki gibi saptanmıştır:

1. Aşırı Alan Büyüklüğü,
2. Siyasal Baskılar,
3. Toplumsal-Sosyal Sorunlar,
4. Yasal-Bürokratik Engeller,
5. Yönetim ve Örgütlenme Sorunları,
6. Personel Sorunları,
7. Araç-Gereç ve Finansal Yetersizlikler,
8. Eğitim, Bilgi ve Deneyim Yetersizlikleri,
9. Ağır Arazi Koşulları

şeklinde tespit edilmiştir. Bu konuda Yurdakul (2003) tarafından yapılan bir çalışmada ise; orman işletme şeflerinin çalışma şartlarını olumsuz yönde en fazla etkileyen etmenler; *siyasal ve toplumsal baskılar, personel yetersizliği, örgüt yapısı, bürokratik ve finansal engeller* şeklinde belirlenmiştir. Her iki çalışmada da orman işletme şeflerinin çalışmalarını etkileyen faktörler ve dolayısıyla yaşanan temel sorunlar arasında benzerlik vardır.

1. Aşırı Alan Büyüklüğü: Orman işletme şefleri, çalışma alanları içerisinde ormancılıkla ilgili tüm işleri yürütmekle sorumludur. Şefliklerin çalışma alanının büyük ve iş çeşidinin fazla oluşu, alan ve iş hâkimiyetini ve denetimi zorlaştıran, iş yükünü ve iş stresini artıran önemli bir sorundur. Çok sayıda işe yeterli zaman ayırlamadığından, bazı işlerin verimi ve kalitesi düşmektedir. Ayrıca asaleten görev yapılan şeflik haricinde, başka bir şefliğe de vekâleten görevlendirmelerin yapılması, iş yükünü ve iş stresini iki kat artırmaktadır. Keza alan büyüklüğüne ve iş çeşidine bağlı olarak yazışmaların ve rutin büro işlerinin (kırtasiyeciliğin) yoğun olması, teknik ve bilimsel çalışmayı engelleyen önemli bir sorundur.

2. Siyasal Baskılar: Siyasal kadroların ve buna bağlı olarak çeşitli kurum/kuruluş ve kişilerin orman kaynaklarından ve ormancılık örgütünden beklentileri, talepleri ve değer yargıları bir baskı unsuru ve sorun olmaktadır. Bu bağlamda orman kaynaklarının uzun dönemli ve dolaylı faydaları (sosyal, kültürel, çevresel vb.) dikkate alınmadan sadece kısa dönemli ve doğrudan çıkar elde etme çabaları, orman kaynaklarının sürdürülebilir yönetimini ve başarısını olumsuz yönde etkilemektedir. Bu durum işletme şeflerinin teknik ve bilimsel çalışmasını ve verimliliğini düşürebilmektedir.

3. Toplumsal-Sosyal Sorunlar: Tolumun orman mühendisine ve ormancılığa bakış açısının halen “odun üreten ve satan” bir anlayış şeklinde devam etmesi ve beklentilerin maddesel ürün yönünde olması, ormanların sürdürülebilir yönetimi üzerinde olumsuz etki yapmaktadır. Ayrıca

şefliklerdeki kadastro çalışmaları, arazi anlaşmazlıkları ve halkla ilişkiler çalışmaları da iş yükünü artırmaktadır. Kadastro ve mülkiyet çalışmaları tamamen bitirilemediği için, orman köylülerinin geçmişten günümüze gelen arazi sahiplenmeleri halen devam etmektedir. Köy civarlarında bulunan devlet ormanlarının kendi “korumalık” alanları olduğunu düşünen kişi sayısı oldukça fazladır. Ormancılık faaliyetlerinin yürütülmesi esnasında bu kişilerin müdahaleleri olmakta, bu da ormancılık faaliyetlerini yavaşlamaktadır. Keza köyden kente göçün artması ile birlikte, köylerde yaşayan ve orman işlerinde çalışacak işgücü sayısı da azalmıştır. Bu durum ormancılık faaliyetlerinin yavaşlamasına ve hatta zaman zaman durma noktasına gelmesine neden olmaktadır.

4. Yasal-Bürokratik Engeller: Orman işletme şeflerinin yöresel koşullara uygun ve hızlı kararlar alması ve uygulaması konusunda yasal ve bürokratik engeller söz konusudur. Teknik, ekonomik ve yönetsel bir birim olan orman işletme şeflikleri bu anlamda yetkilerini tam olarak kullanamamakta, merkezden bağımsız hareket edememekte, yeterli özgürlüğe ve esnekliğe sahip olmamaktadır.

5. Yönetim ve Örgütlenme Sorunları: Ormancılık örgütünde tavandan-tabana yayılan ve genişleyen bir personel istihdamı ve örgüt yapısı yerine, tam tersine tabandan-tavana yayılan ve genişleyen bir örgütlenme yapısının (ters koni şeklinde) hâkim olması ve işletme bazından iş bölümüne/ uzmanlığa dayalı bir örgütlenme olmayışı, en alt kademedeki orman işletme şefliklerinin çalışmasını

zorlaştıran önemli bir sorundur. Orman Genel Müdürlüğü bünyesindeki 18 daire başkanlığına ilişkin iş ve işlemlerin, hiyerarşik örgüt yapısı içerisinde taşrada en alttaki muhatabının orman işletme şefliklerinin olması iş yükünü daha da artırmıştır. Böyle bir örgüt yapısında merkezi yönetim anlayışının ve kırtasiyeciliğin hâkim olması, orman işletme şeflerinin yöresel koşullara uygun kararlar verememesine/kararlara katılamamasına, böylece etkili ve başarılı çalışmalar yapamamasına neden olmaktadır.

Son yıllarda gündemde olan rotasyon uygulamaları ve işletme şeflerinin aynı bölgede maksimum beş yıl çalışma süresi, uzun vadeli olan ve eleman sabitesi gerektiren ormancılık çalışmalarının başarısını düşürmektedir. Yönetim sorunları içerisine ormancılıkta katılımcı ve bütünleşik bir planlama anlayışının olmayışını da katmak mümkündür. Özellikle şeflikteki tüm faaliyetleri bütünleşik bir yapıda düşünen ve şeflerin görüşlerini dikkate alan, yöresel koşullara uygun olmayan planlama sorunları vardır. Keza orman işletme şeflerinin görevle ilgili hukuki davalarda yalnız başına bırakılmaları ayrı bir sorundur. Bunca fedakârlık yapan (fazla çalışan, özel yaşamlarını ihmal eden, sosyal yaşantısı, tatili ve can güvenliği olmayan vb.) orman işletme şeflerinin böyle önemli konularda yalnız bırakılması ve sürekli iş ortamı insan psikolojisini bozmakta, işe karşı ilgiyi azaltmakta, motivasyonu düşürmekte ve iş verimini olumsuz yönde etkilemektedir.

6. Personel Sorunları: Orman işletme şefliklerindeki teknik, idari ve işçi statüsündeki personel ihtiyacı karşılayacak düzeyde değildir. Orman işletme

şefliklerinde çalışma alanı ve iş yükü ile orantılı olarak personel çalıştırılmamaktadır. Hem nitel hem de nicel olarak eleman yetersizliği işletme şeflerinin iş yükünü önemli derecede artırmakta, motivasyonu ve iş verimliliğini düşürmektedir. Bu durum işlerin başarımında önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Büro personeli yetersizliğinden dolayı evrak işi yoğunlaşmakta, bu durumla doğru orantılı olarak da arazi işlerine daha az zaman kalmaktadır. Arazide yapılan iş bölümüyle birlikte memurlar kısımlara ayrılmakta (depo memuru, koruma memuru, üretim memuru vb.), bu da birim üretime düşen kişi sayısını azaltmaktadır. Bu nedenle üretimde aksaklıklar meydana gelmektedir. Bu konuda yapılan bazı çalışmalarda da (Daşdemir, 1998, 2006; Yurdakul, 2003; Yavuz, 2007; Yaman, 2010) personelle ilgili olarak benzer sorunlar saptanmıştır.

7. Araç-Gereç ve Finansal

Yetersizlikler: Orman işletme şefliklerinde bazı faaliyetlere yeterince veya hiç ödenek ayrılmaması, pek çok etkinliğin istenilen seviyede yapılamamasına neden olmaktadır. Keza bazı çalışmalarda şeflikte bulunmayan bazı araç-gereçlerin diğer kurum ve kuruluşlardan temininde sıkıntılar yaşanmakta, bu da işlerin yavaşlamasına neden olmaktadır.

8. Eğitim, Bilgi ve Deneyim

Sorunları: Orman işletme şefliklerinde çeşitli düzeylerde görev yapan personelin ve orman köylülerinin eğitim ve deneyim eksikliğinden kaynaklanan sorunlar da yaşanmaktadır. Orman işletme şeflerine her yıl beş gün gibi kısıtlı bir sürede genellikle büroda verilen eğitimler yeterince etkili olmamaktadır. Ayrıca şefliklerde

iş bilmeyen ve deneyimi eksik olan her düzeydeki personelin ve orman köylülerinin ağaç kesme-boylama ve iş sağlığı ve iş güvenliği konularındaki eğitimi, işletme şefinin uğraştığı konular arasındadır. Eğitim, bilgi ve deneyim yetersizlikleri hata yapmayı ve iş kazalarını artırmakta, kaynak ve zaman israfına neden olmakta, işlerin verimliliğini ve başarısını düşürmekte ve dolayısıyla sürdürülebilir orman yönetimini olumsuz yönde etkilemektedir.

9. Ağır Arazi Koşulları: Orman işletme şeflikleri genellikle dağlık ve engebeli bir arazi yapısına sahiptir. Bu yapı, ormancılık faaliyetlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Arazi koşullarının dağlık ve engebeli oluşu, yol ağlarının yetersiz oluşunu beraberinde getirmektedir. Bu durum odun hammaddesi üretiminde kesme, sürütme ve nakliye, yangınla mücadele faaliyetlerini olumsuz yönde etkilemektedir. Kesme faaliyetleri çok güç ve yavaş yapılmakta, sürütme ve nakliye faaliyetleri zor koşullarda, mekanizasyona dayalı yapılmakta ve dolayısıyla maliyetler artmaktadır. Ayrıca bazı yörelerde özellikle ilkbahar ve sonbahar aylarındaki etkili yağışlar ve kış aylarındaki kar yağışları kesme-sürütme-nakliye faaliyetlerini yavaşlatmakta, zorlaştırmakta ve hatta durdurmaktadır. Bazı bölgelerde ise yaz aylarındaki aşırı sıcaklık ve kuraklık yangın riskini ve yangınla mücadele faaliyetlerini artırmaktadır.

3. DEĞERLENDİRMELER VE ÖNERİLER

Orman işletme şefliklerinde yaşanan temel sorunlar kapsamında aşağıdaki değerlendirmeler yapılmış ve çözüm önerileri geliştirilmiştir.

Orman işletme şefliklerinin en önemli sorunu, çalışma alanının ve dolayısıyla görev ve sorumluluk alanının aşırı büyük olması ve buna bağlı olarak iş çeşitliliğinin fazlalığıdır. Yaşanan tüm sorunların temelinde, bu yatmaktadır. İşletme şefliklerinde iş yükünü azaltmak için, orman işletme şeflerinin sorumlu oldukları alanın verimli ve başarılı çalışmalar yapılacak şekilde optimum bir büyüklüğe kavuşturulması gerekmektedir. Bölgelere, ağaç türüne, arazi ve iklim şartlarına, personel niteliğine ve niceliğine göre değişmekle birlikte, bu alan büyüklüğünün 5-10 bin ha. arasında olmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Orman işletme şeflerinin iş yükünü azaltılacak şekilde mevzuatın yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Orman işletme şeflerine kapasitelerinin üstünde görev ve sorumluluk verilmemeli, ek (vekâleten) başka şefliklere görevlendirmeler yapılmamalı, zorunlu olan ek görevlendirmelerde maaşları iyileştirilmelidir.

Orman işletme şefliklerinde her düzeydeki (büro, arazi, ara, teknik vb.) eleman yetersizliği nicel ve nitel olarak giderilmelidir. İşletme şefliğindeki iş çeşitleri ve yoğunlukları belirlenerek, şeflerin uzmanlık alanı dışındaki konulara (inşaat, makine ikmal vb.) ek teknik eleman görevlendirilmelidir. Aynı şekilde işletme müdürlüğü bazında yapılan işler belirlenmeli,

iş çeşitlerine göre çalışma birimleri oluşturulmalı, teknik iş bölümüne gidilmeli ve yetki devri kolaylaştırılmalıdır. Halkı bilinçlendirmek amacıyla yapılan toplantılar, işletme bazında görevlendirilecek uzman elemanlar tarafından yapılmalıdır. Böylece işlerin daha profesyonelce yürütülmesi ve işletme şefleri üzerindeki iş yükünün azaltılması ve verimliliğin artırılması mümkün olacaktır.

Orman işletme şefliklerinde çalışan personelin moral ve motivasyonu en üst düzeyde tutulmalıdır. Çalışanla çalışmayanı ayıran, tüm ormancılık faaliyetlerini kapsayan, objektif kriterlere bağlı bir performans ölçüm ve değerlendirme/ücretlendirme sistemi uygulanmalıdır. Aynı şekilde orman işletme şeflerinin görevde yükselme ve yer değiştirmesinde liyakate ve performansa dayalı bir sistem uygulanmalıdır. Rotasyon uygulamalarındaki aynı bölgede maksimum beş yıl çalışma süresi artılmalıdır. Böylece işletme şeflerinin daha etkin ve verimli çalışması sağlanacaktır.

Başta orman işletme şefleri olmak üzere şeflikte çalışan her düzeydeki personelin eğitim ve bilgi eksikliği giderilmelidir. Bunun için orman fakültelerinde verilen eğitimler öncelikle orman işletme şefliklerindeki iş çeşitleri ve sorunlar dikkate alınarak, uygun bir bilgi kompozisyonuna kavuşturulmalıdır. Özellikle ekonomik, sosyal ve yönetsel konularda verilen bilgiler artırılmalıdır. Ayrıca orman mühendislerine en az bir yıl

zorunlu staj veya refiklik şartı getirilmelidir. Diğer yandan orman işletme şefleri ve şeflikte çalışan diğer personel zaman zaman hizmet içi eğitimlere tabi tutulmalıdır. Hizmet içi eğitimlerin etkinliği artırılmalı, planlı olması, sürekliliği ve teknolojik gelişmelere uygunluğu sağlanmalıdır. Ormancılık meslek yüksekokullarında ara eleman yetiştirilmesi ve bunların işletme şefliklerinde istihdam edilmesi, işletme şeflerinin iş yükünü azaltacak ve verimliliği artıracaktır. Keza lisansüstü eğitimlerin teşvik edilmesi ve buna olanak tanınması ormancılık faaliyetlerinin bilimsel esaslara göre yürütülmesine katkı sağlayacaktır.

Orman kaynaklarından optimum ve sürdürülebilir bir şekilde faydalanmak için iyi bir planlama gerekmektedir. Ormancılığın tüm alanlarında olduğu gibi özellikle şeflikteki tüm faaliyetleri bütünsel bir yapıda düşünen ve şeflerin görüşlerini dikkate alan yöresel koşullara uygun planlama yapılmalıdır. Planlamada zaman, mekân, elaman, araç-gereç ve finansal kaynak kullanımı çok iyi analiz edilmelidir. Ayrıca plana bağlı isabetli iş programları hazırlanmalı ve uygulanmalıdır.

Orman işletme şefliklerinde sosyal problemlerin ve iş yükünün azaltılması için, orman kadastro çalışmalarının titizlikle yapılması, bir an önce bitirilmesi ve mülkiyet sorunun çözülmesi gerekmektedir. Diğer yandan sosyal ihtilafların giderilmesi ülke genelinde yazılı ve görsel basının kullanılması, işletme bazında çeşitli toplantı ve seminerler düzenleyerek halkın

bilinçlendirilmesi ormanlara bakış açısının değiştirilmesi gerekmektedir.

Orman işletme şefliklerinde yaşanan işgücü açığını gidermek için, köyden kente göçü önleyecek, genç nüfusun yerinde istihdamını ve böylece kırsal kalkınmayı sağlayacak çalışmaların artırılması gerekmektedir. Bu kapsamda ORKÖY'ün yaptığı çalışmalar (krediler, bilgilendirme ve danışmanlık hizmetleri vb.) artırılmalı ve desteklenmelidir. Bunun yanında orman-halk ilişkilerinin düzenlenmesi amacıyla gerekli tedbirlerin alınması, bilgilendirme ve danışmanlık hizmetlerinin yaygınlaştırılması, köylünün eğitilmesi, orman ve yurt sevgisi aşılanmak suretiyle işletme şefleri üzerindeki baskının azaltılması gerekmektedir.

Orman işletme şefliklerinin arazi yapısının dağlık, sarp, kayalık ve engebeli olması, diri örtünün çok yoğun olması ve bu durumlara bağlı olarak yol ağlarının da yeterli düzeyde olmaması, çalışma koşullarını zorlaştırmakta ve iş yükünü artırmaktadır. Üretim, koruma, silvikültür, yangınla mücadele vb. ormancılık çalışmalarında başarılı olmak, ormanlardan etkin ve verimli bir şekilde faydalanmak için arazi ön etüt çalışmaları titizlikle yapılmalı, yol ağları profesyonelce ve tekniğine uygun bir şekilde geçirilmelidir.

Ormancılık örgütü ve çalışanları üzerindeki siyasal ve sosyal baskılar, ormancılık çalışmalarının bilime ve tekniğe, yasa ve yönetmeliklere uygun yürütülmesini engellemektedir. Bu nedenle orman işletme şefleri her türlü siyasi ve sosyal baskıdan uzak tutulmalı ve bürokratik engeller

kaldırılmalıdır. Mevcut yönetim anlayışı ve örgüt yapısı, orman işletme şeflerinin hızlı ve bölgesel koşullara uygun, bilimsel ve teknik nitelikte kararlar almasına yönelik bir yapıya kavuşturulmalıdır. Ormancılık faaliyetleri sırasında oluşacak herhangi bir anlaşmazlık durumunda, idare ve üst yönetimler tarafından orman işletme şeflerine hukuksal destek sağlanmalıdır.

Ormancılık örgütünde tavandan-tabana yayılan bir örgütlenme yapısı ve personel istihdamı hâkim kılınmalı, işletme bazında iş bölümüne/uzmanlığa önem verilmeli, merkezi yönetim anlayışından vazgeçilerek, yöresel koşullara uygun kararlar almaya ve katılımcılığa önem veren bir örgütlenmeye ve yönetim anlayışına geçilmelidir.

KAYNAKLAR

Çakmak, G. 2017. Giresun-Kulakkaya ve Kemerköprü Orman İşletme Şefliklerinde İş Yükü Analizi. Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Dönem Projesi, 49 s., Bartın.

Daşdemir, İ. 1996. Orman İşletmelerinin Başarı Düzeylerinin Belirlenmesi (Kuzeydoğu Anadolu ve Doğu Karadeniz Bölgesi Örneği). Orman Bakanlığı Doğu Anadolu Ormancılık Araştırma Müdürlüğü, Teknik Bülten No: 1, 162 s., Erzurum.

Daşdemir, İ. 1998. Devlet Orman İşletmelerinin Yönetimsel ve Örgütsel Boyutlarının Belirlenmesi. Orman Bakanlığı Doğu Anadolu Ormancılık Araştırma Müdürlüğü, Teknik Rapor No:3, 70 s., Erzurum.

Daşdemir, İ. 2006. Orman Kaynakları Yönetiminde Müdahale Odakları ve Türkiye Ormancılığında Durum. Ormancılıkta Sosyo-Ekonomik Sorunlar Kongresi, s.312-321, 26-28 Mayıs, Ilgaz/Çankırı.

Daşdemir, İ. 2015. Ormancılık İşletme Ekonomisi (3. Baskı). Bartın Üniversitesi Yayın No: 10, Orman Fakültesi Yayın No: 6, 407 s., Bartın.

Yaman, F. 2010. Ormancılıkta Örgütsel ve Yönetimsel Başarıyı Etkileyen Faktörler. Bartın Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 107 s., Bartın.

Yavuz, Ö. 2007. Orman Genel Müdürlüğü'nün Personel Yapısı ve Sorunları. İstanbul Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 105 s., İstanbul.

Yurdakul, S. 2003. Ormancılıkta Personel Yönetimi Sorunları ve Sonuçları (Örnek Olaylarla İrdeleme). İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 109 s., İstanbul.

Şu Hatıra Ormanları: Adı Orman mı, Ağaçlandırma Alanı mı Olmalı?

Prof. Dr. Ünal Akkemik

İ. Ü. Orman Fakültesi

Türkiye Ormancılar Derneği
Marmara Şubesi Bşk.

uakkemik@istanbul.edu.tr;
unal.akkemik@gmail.com

Toplumda dayanışmanın önemli bileşenlerinden biri de hatıra ormanlarıdır. Ülkemizde farklı olayların ya da önemli kişilerin anısına hatıra ormanı adı altında bir orman tesis etmek üzere ağaçlandırma çalışması yapılmaktadır. Belirli dönemlerde yaygınlaşan ve özellikle insanların ulaşım güzergâhları üzerinde yoğunlaşan hatıra ormanları, sivil toplum örgütlerinin de destek verdiği ve oluşumuna katkı sağladığı çabalar. Bu çabalar, toplumsal dayanışma ve toplumun kültür değerleri açısından önemli olmuştur. Bunun yanında ağaç dikme bilincinin geliştirilmesine katkı vermiş, şehirlerin beton duvarları içine hapsolmuş insanların ağaca ve toprağa dokunmasını sağlamış, bilinç oluşturma anlamında önemli katkılar yapmıştır.

Hatıra Ormanı kavramının bir diğer kilit noktası da, içerisinde barındırdığı “Orman” terimidir. Doğal dengenin her geçen gün bozulması, küresel iklim değişikliği, kentleşme hızındaki artış ve mega projelerle birlikte gelen aşırı yapılaşma beraberinde doğal dengenin korunmasını isteyen tepkileri de yaratmıştır. Bu bağlamda, zarar gören en önemli doğal alanlar ormanlardır. Hatta bu süreçte orman kavramı farklı şekillerde tanımlanmaya çalışılmış, ağaçla orman birbirinin yerine geçebilen bir olguymuş gibi açıklamalar yapılmıştır. Bu açıklamaları da temel alan, çok kısa sürede ve literatüre dayalı çalışmalarla hazırlanan ÇED raporlarıyla aşırı bir yapılaşma furysı başlamıştır. Bu türden olumsuzlukların karşısında çeşitli sivil toplum örgütleri, sivil kişiler ve devletin çeşitli kurumlarının bir yandan çeşitli olayları ve kişileri anma bağlamında diğer yandan da doğa sevgisini topluma yerleştirme çabaları kapsamında hatıra ormanları tesis edilmiştir.

Böylesine olumlu bir çaba olan hatıra orman tesisleri, uygun olmayan ortamlarda yanlış bir algıya neden olacak görüntüler sergilemeye de başlamıştır. Özellikle ulaşım ağlarının çevresinde yoğunlaşan hatıra ormanlarının tesis edilme ilkeleri ve mevcutlarda görülen bazı olumsuz görüntüler üzerine bu

makale kaleme alınmıştır. Hatıra ormanı olarak tesis edilen bazı yerlerin gerçekten hatıra olup olmadığını anlamak için öncelikle “orman” tanımının bilinmesi gereklidir.

Son yıllarda tartışma konusu edilen orman kavramı, bir üyesi olduğum, TUBA Mühendislik Terimleri Hazırlama Ekibi tarafından iki yıla yakın süren tartışmalar sonucunda aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

Orman “Belirli bir büyüklüğün üzerindeki alanda, kendine özgü bir iklim yaratabilen, belirli bir yükseklik, yapı ve sıklıktaki ağaçlar, ağaççık, çalı ve otsu bitkiler, yosun eğrelti ve mantarlar, toprak altında ve üstünde yaşayan mikroorganizmalar, çeşitli böcek, hayvan ve kuşlarla toprağın birlikte oluşturduğu ve önemli bir karbon depolama potansiyeli olan doğal ya da yapay yolla tesis edilen karasal ekosistemdir”¹

Orman dendiğinde kendine özgü bir iklim yaratabilen büyüklükte bir alanın olması ve yukarıda sayılan canlılardan birçoğunu içermesi beklenmektedir.

Özellikle yol kenarları ve insanların kolaylıkla görebileceği açık alanlarda tesis edilen hatıra

1. <http://www.tubaterim.gov.tr/>

ormanları genellikle çok küçük alanlar kaplamakta, çoğunlukla da bakımsızlıktan ve kirletilmeden dolayı kötü durumda olup bir tabela ormanının ötesine geçememektedir. Bu durum toplumda orman kavramının da yara almasına neden olmaktadır.

Orman yukarıdaki tanımda da verildiği gibi bir ekosistem, bir yaşam birliği olup aslında büyük alanları kaplayan yerlerdir. Çoğu hatıra ormanı ise herhangi bir ekosistem bütünlüğü oluşturamayacak büyüklükte ve çevresi açık olan, tarım arazisi ya da yollarla çevrili yerlerdir. İşte bu durum ormanın bir ekosistem bütünlüğü olduğu algısından çok, sadece ağaçlardan oluşan bir yerin orman olduğu algısı yaratmaktadır. Bu algının sonucu da herhangi bir orman bir mikro ya da mega projeye tahrip edildiğinde, başka bir alana yapılacak bir ağaçlandırmanın bu sorunu ortadan kaldıracağı algısı da yaratmaktadır. Nitekim yetkililerin bu yöndeki açıklamaları sık sık basında yer almaktadır. Kesilen bir ağaca karşı 10 ağaç, 100 ağaç, bazen de 1000 ağaç dikeriz şeklindeki açıklamaları sıklıkla duymuşuzdur.

İstanbul başta olmak üzere büyük kentlerde yapılan mega projelerin çoğunluğu orman sınırları içerisinde, ağaçlık alanlar ya da bozuk orman vasfındaki alanlardadır. Özellikle insan etkisiyle tahrip olmuş ve halen statü olarak orman alanları içerisinde yapılan projelerin gerçekleştirilmesi öncesinde, bu tür alanlara orman yerine sadece sayıca ağaç gözüyle bakılmaya başlanmış ve ormanı ağaca indirgeyen bir anlayış yetkililer tarafından da büyük destek görerek yaygınlaştırılmıştır.

Bu anlayışa giden yolda, elbette popülist bir yaklaşım egemendir; ancak bu anlayışın gelişmesinde yol kenarlarına yapılan hatıra ormanlarının da bir basamak olma olasılığı yüksek görünmektedir. Tesis edilmesinden birkaç yıl sonra tabela ormanından öteye geçemeyen hatıra ormanlarının görüntüsü de ağaç-orman çelişkisi açısından irdelenmesi gereken bir olgudur. Bu nedenlerden dolayı hatıra ormanlarının sorgulanması gereklidir. Bu bağlamda birkaç öneri aşağıda verilmiştir:

1. Büyük bir çoğunluğu yol kenarları ve insanların kolaylıkla görebileceği alanlarda tesis edilen hatıra ormanlarının adlarının değiştirilmesi ve “... Anısına Tesis Edilmiş Ağaçlandırma Alanı” ya da “... Ağaçlandırma Alanı” gibi bir adla anılması daha uygun ve yerinde olacaktır.
2. Hatıra ormanı tesis edilecek yerin mutlaka orman rejimi içerisinde olması önemli bir kriter olmalıdır. Orman içinde ya da kenarında tesis edilecek hatıra ormanının bu şekilde bir bütünü tamamlayacağı, ekosistemi restore edeceği ve ormanın devamlılığına katkı sağlayacağı gibi kavramlar işlenmelidir.
3. Orman ekosistemi içerisinde tesis edilecek hatıra ormanı, çevresiyle bütünlük oluşturan mevcut ormanın devamı niteliğinde aynı ağaç türlerinden oluşmalıdır. Örneğin bir karaçam ormanı kenarında ya da içinde veya parçalanmış bir karaçam orman ekosistemi içerisindeki hatıra ormanında da mutlaka karaçam dikilmelidir. O orman ekosistemi içerisinde
4. Hatıra ormanları ekosistemin de restorasyonunu içerecek nitelikte olması nedeniyle piknik ve rekreasyon gibi alanlara kapalı olmalıdır. Karayolları kenarlarında, ağaçların büyüyerek gölge yapmaya başladığı çoğu hatıra ormanı, insanların mola verdiği ve hatta piknik yaptığı alanlar halindedir. Bu tür orman rejimi dışında kalan ve yoğun insan kullanımındaki alanlardaki “...Hatıra Ormanı” tabelaları kaldırılmalı, yerine “... Ağaçlandırma Alanı” tabelası dikilmelidir.
5. Ağaçlandırma alanlarında mutlaka bakım ve temizlik yapılmalı ve sağlıklı görünümde olan ağaçların yerine yeni bireyler getirilerek bu alanlardaki ağaçların sağlıklı bir şekilde büyümesi sağlanmalıdır.
6. Bu türden alanlara, tepesi kısa sürede bozulan ve zayıflayan devamında da hastalıklı gibi görünen yalancı akasya gibi egzotik ağaçlar dikilmemelidir. Yukarıda da belirtildiği gibi yerli türlere öncelik verilmelidir.

Bir hatıra ormanı ve tabelası. Tarım arazisi içerisine yerleştirilmiş ve ağaçlandırma sahasının gerilerde olduğu bir alan

Doğru bir uygulama örneği. Ankara Orman Bölge Müdürlüğü tarafından yapılan bir ağaçlandırma sahası ve tabelası.

Bir siyasi lider anısına tesis edilmiş bir hatıra ormanı

Bir siyasi lider anısına tesis edilmiş bir hatıra ormanının son halinden sonraki yeni hali. Buraya dikilen ağaçlar bu çevrenin doğal ağaçlarının dışında türler olup oldukça zayıf görünümlüdürler. Bu alanın ormandan çok bir ağaçlandırma alanı olduğu çok açıktır. O nedenle bu türden alanlara hatıra ormanı adı verilmemelidir.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından tesis edilen bir hatıra ormanı. Bu alanın orman rejimi ile hiçbir bağlantısı bulunmamaktadır. Çevresi tarım arazisi olup otoban kenarında yapılmış olan bir ağaçlandırma sahası olup bu alan bir orman değildir. O nedenle bu türden alanlar “Ağaçlandırma Alanı” olarak değerlendirilmelidir.

Derneğimiz Marmara Şubesi tarafından tesis edilen Hatıra Ormanı. Bu alan orman ekosisteminin bir parçası olup gençleştirme yapılan Sahil çamlarından oluşan orman alanının kenarındadır. Bu alan fıstık çamları dikilmiş olup gelecek 3-5 yıl içerisinde fidanların büyümesi ve orman bütünlüğünü sağlamaya başlaması beklenmektedir.

Kayseri Erciyes Dağı

Ağaçlandırma ve Erozyon

Kontrolü Yeşilkuşak Faaliyetleri

Hüseyin KOZAN
Orman Mühendisi

1994-1995 Yılı Lifos Dağı Ağaçlandırmaları ve Doğal Titrek Kavak Ormanı

Erciyes Dağı, Kayseri Şehir merkezinin 25 km güney batısında birden bire yükselen büyük kütleli bir stratovolkandır (konik biçimli volkanik dağ). Erciyes dağının yüksekliği 3916 metredir. Türkiye'nin beşinci İç Anadolu Bölgesinin en yüksek dağıdır. Dağın oluşumu yirmi milyon yıl öncesine kadar uzanır. Bugünkü dağ ve çevresi yirmi milyon yıl önce denizlerle kaplıydı. Zamanla yer kabuğunun çatlamaları sonucu deniz çevresindeki kara parçaları oluştu ve dağ çevresi göl halini aldı daha sonra neojen dönemdeki volkanik patlamalarla gölün ortasındaki bu günkü Erciyes Dağı oluştu. Dağın tepesinde bulunan krateri iki baca beslediği

için buradan fışkıran lavların iri parçaları göl içerisinde tortullaşarak yeni bir tabaka; ince toz parçaları ise dağın 100 km ötesine kadar savrulurak kül yığınları meydana getirdi. Bu jeolojik hareketler bu günkü Kayserinin çevresindeki taş ocaklarını Göreme çevresindeki Peri bacalarının oluşmasına; özellikle bims dediğimiz krater küllerinin çevrede büyük küteller halinde bulunmasına sebep oldu. Tomarza, Develi bölgelerinde bims yatakları; Cırgalan, Güzelyurt, Gesi çevresinde taş ocakları Ürgüp ve Göreme'de ki rüzgârın aşındırarak oluşturduğu Peribacaları, Erciyes dağının püskürttüğü lav ve küllerden oluşmuştur. Erciyes Dağının

1994 -1995 Yılı Ağaçlandırmaları (Huş –Karaçam-Sarıçam-Sedir Fidanları)

çevresinde Lifos dağı, Ali dağı, Yılanlı dağ, Kara Sivri ve Beşparmak dağı bacalardan püskürmeler sonucu yığılarak oluşmuşlardır.

Yukarıda anlatılmaya çalışılan tektonik hareketlerle alüvyol depolar üzerine volkanizmalar sonucu bazalt, andezit cürufırları, andezit tüfleri (yer yer kireçli andezit kayalarları sıvamış) küller kartınlar (kaya molozları) oturmuştur. Alüvyal depolar kumlu, çakıllı killi yer yer marn katmanları oluşmuştur. Ana kayanın böyle şekillendiği Erciyes dağının yüksek yamaçlarında; altta bulunan gevşek depolar nedeniyle buzul, kar ve çığın etkisiyle derin yarıntılar oluşturmuştur ve genel topoğrafya bozulmuştur. Bu yarıntılar üzerine geniş sağırlı düzgün sırtlar yer almaktadır.

Erciyes dağı civarında ilk ağaçlandırma çalışmaları 1980-1983 yıllarında Hisarcık Belediyesi ve Ağaçlandırma Erozyon Kontrolü Başmühendisliği ile birlikte küçük bir koru kurarak

başlanmıştır.1994-1998 yıllarında Hisarcık üstü ve Lifos dağı bölümü ağaçlandırılmıştır. Erciyes dağının Develi ilçesine bakan Aksu Çomaklı yeni mahalle bölümü1994-2015 yılları arasında ağaçlandırma çalışması yapılmıştır. Lifos dağı Hisarcık kapı kısmı ile

(Erciyes dağı kış sporları turizm merkezi) 2012-2017 tarihleri arasında ağaçlandırılmıştır. Yapılan projeler ve gerçekleştirmeleri aşağıdaki basit tabloda özetlenmiştir.

1994-1996 Yılları Arasında Yapılan Hisarcık Üstü Ağaçlandırma Çalışmaları

2012-2013 Yılı Ağaçlandırma Çalışmaları (Sarıçam Ağaçlandırmaları Rakım: 2200 metre Arka Fon Erciyes Dağı Zirvesi.)

yağış rejimine sahiptir. Kayseri ortalama yağış miktarı 385 mm'dir. Erciyes Dağına çıktıkça yıllık yağış miktarı ve kar yağışı artmaktadır. Bu iklim faktörü çalışmaları olumlu etkilemektedir.

Yetiştirme muhiti özellikleri olumsuzluklarla dolu bir ortamda iyi bir orman ağaçlandırması yapılması olanaksızdır. Erciyes Dağı ve çevresinde tüm bu negatif koşullara rağmen bir yeşil kuşak örtüsü, bir yeşillendirme, bozulan eko sistemi yeniden iyileştirmeye yönelik yapılan çalışmalar takdir edilecek niteliktedir. Bugün uluslararası standartlara sahip bir kayak merkezine sahip dağ; ayrıca şehrin içme ve kullanma

Proje Adı
Yapılan Çalışma (Ha)

1- Çomaklı Toprak
Muhafaza Projesi
316

2- Aksu Ön Etüt Projesi
70

3- Yeni Mahalle Çok
Amaçlı Projesi
820

4- Hacılar Ön Etüt Projesi
87

5- Erciyes Dağı Turizm Merkezi
908

6- Kızılören Toprak
Muhafaza Projesi
138

7- Erciyes Dağı Çok
Amaçlı Uygulama Projesi
157

8- Türk Dünyası Orman
Ağaçlandırması
370

9- Kayseri Yeşil Kuşak
Ağaçlandırma Uygulama
Projesi (Hisarcık Üst)400

10-Kıranardı Maliye Ormanı
212

Bugünkü tarih itibarı ile TOPLAM 3478 Hektar alanda Ağaçlandırma Erozyon Kontrol çalışması yapılmıştır.

Kayseri İç Anadolu bölgesinde bulunması nedeni ile tipik karasal kurak iklimin yaşandığı bir merkezdir. Yazları sıcak ve kurak kışları soğuk donlu ve yağışların genellikle kar olarak düştüğü bir

2012-2013 Yılı Ağaçlandırma Çalışmaları (Sarıçam Ağaçlandırmaları Rakım : 2200 metre)

suyu üretme alanıdır. Hem estetik hem hidrolojik fonksiyonlar dikkate alınarak duyarlı bir şekilde Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü Çalışmaları devam etmektedir. Bu amaçla gelecek yıllarda Kefeli dağı bölümünde 1200 ha Erciyes dağı turizm merkezinde 500 ha ve Sakar çiftliği köyünde başlama ve Kulpak köyüne kadar Kuzey ve Batı yamaçlarda 3500 ha alanda Yeşil kuşak oluşturulacaktır. Yani toplam 5200 ha alanda daha çalışma yapılacak Tüm bunlar bittikten sonra Dağın doğu yamaçlarında belirlenen alanlarda çalışmalar devam ettirilmelidir.

Erciyes Dağı ve çevresi Kayseri ve Develi Orman İşletme Şeflikleri sınırlarında kalmaktadırlar. Ormanların işletilmesi korunması ve diğer ormancılık faaliyetleri bu iki Orman İşletme Şefliği tarafından yürütülmektedir. Ağaçlandırma Erozyon Kontrol Faaliyetleri Develi ve Kayseri Ağaçlandırma ve Toprak Muhafaza Şeflikleri tarafından yürütülmektedir. Doğal olarak titrek kavak (*Populus tremula*) huş (*Betula pendula*) (*Quercus subsp. libani, petrea, robur, pubescens*) Ardıç türleri *Juniperus subsp.* doğal yayılım göstermektedir. Bu orman ağaçlarına ahlata, alıç, çitlembik yabani badem yabani erik gibi meyveli ağaçlar meşcere karışımına katılmaktadır. Erciyes Dağı çevresinde 25492,5 ha orman mevcuttur. Bu ormanların 5780,5 ha Develi 19712 hektarı Kayseri orman işletme şefliğinde kalır. Bu ormanların ana ağaç türü meşe ve titrek kavaktır.

Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrol çalışmalarında toprak hazırlığı yapılırken mekanizasyon uygulanmaktadır. Çalışılan sahalara rakımı 1400-2500

metre arasındadır. Hazırlanan sahalara huş, sarıçam, karaçam, sedir, kuşburnu, ahlata, alıç, ığde, ardıç fidanları dikilmektedir. Bu sahalarda yamaç ıslahı ile kuru derelerde dere ıslahı çalışmaları da yapılmaktadır.

Bu önemli çalışmalara emek vermiş; fedakârca çalışmış Orman Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğünün tüm mensuplarına şükranlarımızı sunar yeni çalışmalarında ve özel yaşamlarında sağlık ve başarılar dilerim.

1994-1997 Yılları Arası Yapılan Kayseri Yeşil Kuşak Çalışmalarının Yol Kenarından Görüntüsü.

Veteranlar Türkiye Okçuluk Yarışması

Türkiye Okçuluk Federasyonu tarafından 2015 yılından günümüze kadar 5 defa düzenlenen veteranlar okçuluk yarışmalarının tamamına katılan Yılmaz Sakarya 5. Altın Madalyasını da 60 m. mesafede yapılan Açık Alan Okçuluk Yarışmasında elde ederek bizleri gururlandırmıştır. Derneğimiz Üyesi Or.Yük. Müh. Yılmaz SAKARYA'ya bundan sonraki yarışmalarında da başarılar dileriz.

Türkiye Okçuluk Federasyonu tarafından 03-05 Kasım 2017 tarihlerinde Antalya Muratpaşa Okçuluk Tesislerinde düzenlenen, Veteranlar Açık Hava Türkiye Okçuluk Şampiyonası, eleme atışları sonucunda sona ermiştir. Şampiyonada, Recurve Men (Klasik Yay Erkekler) 60-69 Kategorisinde yarışan Derneğimiz üyesi ve Çankaya Okçuluk İhtisas Spor Kulübü lisanslı sporcusu Or. Yük. Müh. Yılmaz Sakarya, ilk gün 60 m. mesafeden 72 ok atışıyla yapılan Olimpik Yay sıralama atışları sonucunda, 593 puanla en yüksek puanı tutturarak ilk sırada yer almıştır.

2. Gün yapılan eleme turlarında tüm rakiplerini 6-0 lık sonuçlarla eleyen Derneğimiz Üyesi Yılmaz Sakarya, yarı finalde İzmir bölgesinden katılan yarışmacıyı set vermeden 6-0 lık skorla elemiş, final turunda ise Bursa bölgesinden katılan yarışmacıyı da 6-0 lık skorla eleyerek, Türkiye Okçuluk Şampiyonası RM 60-69 kategorisi birincisi olarak altın madalya kazanmıştır.

Türkiye’de Endüstriyel Ağaçlandırmalara Gerek Var mı?

Yrd. Doç. Dr. Murat ALAN
Karabük Üniversitesi,
Orman Fakültesi

Giriş

Türkiye’de son yıllarda endüstriyel ağaçlandırma konusunda oldukça önemli çalışmalar yapılmış ve 2013 yılında Orman Genel Müdürlüğü (OGM) tarafından bir Endüstriyel Ağaçlandırma Eylem Planı hazırlanmıştır (OGM 2013). Bu eylem planının en önemli gerekçesi “odun hammaddesi açığının kapatılmasına yardımcı olmak” şeklinde belirlenmiştir. Diğer yandan, OGM’nin “Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmündeki kararnamenin 2. maddesi c fıkrası ile odun hammaddesi üretiminin de karşılanması konusunda OGM’ye yasal yükümlülük getirmiştir. Bu çerçevede 2013 yılında hazırlanan eylem planı çerçevesinde çalışmalar sürdürülmektedir. Endüstriyel Ağaçlandırma Eylem Planının uygulanmasına başlanılmasına karşın az da olsa uygulamacılar (ağaçlandırma, fidanlık ve işletmeciler) ve yöneticilerin kuşkuları olduğu düşünülmektedir. Bu kapsamda bazı bilinen noktalar yeniden hatırlatılmış ve güncel bilgiler ışığında bir değerlendirme yapılmıştır.

Endüstriyel plantasyonlar ve ağaç ıslahı

Türkiye’de 1993-2005 yılları arasında 2.9 ile 2.3 milyon m³ arasında yuvarlak ve yakmaya mahsus¹ odun ithalatı yapıldığı, bu ithalatın önemli bir kısmının yuvarlak odun olduğu, diğer yandan 2000-2005 yılları arasında da endüstriyel odun ve yakacak odun toplamı olarak 5.5 ile 4.0 milyon m³ kayıt dışı tüketim olduğu bildirilmiştir (DPT 2007). Kayıt dışı tüketim ve ithalat miktarları birlikte düşünüldüğünde yaklaşık 6 milyon m³ odun hammaddesi tüketiminin üretimle karşılanması gerektiği düşünülebilir. Ayrıca 1996-2011 yılları arasında yapılan ithalat için ortalama 622 milyon ABD doları/yıl bedel ödendiği, 2011 yılında yıllık ödenen bedelin 1480 milyon ABD doları olduğu ortaya çıkmıştır (DPT 2014). Son yıllarda ithalat için ödenen bedelin ortalamanın oldukça üzerinde olduğu dikkati çekmektedir. Odun hammaddesi miktarında görülen açılara ek olarak kalite açısından da sorunlar bulunduğu anlaşılmaktadır. OGM tarafından üretilen tomruğun %96’sı en alt kalite sınıfı olan III. sınıfı oluşturmakta, en iyi kaliteye sahip olan I. sınıf ise %0.1 düzeylerinde

kalmaktadır (DPT 2001). Bu duruma göre Türkiye’de odun hammaddesi açısından hem kalite hem de miktar olarak açık bulunduğu anlaşılmaktadır.

Ormancılıkta ağaçlandırmaların tarihi çok eskilere gitmesine karşın, kayda geçen bilgilere 16. yüzyılda, İngiltere’de rastlanmıştır. Genel olarak Avrupa’da yaygınlaşması 18. yüzyılda olmuştur. Ağaçlandırmanın modern ormancılığın bir aracı olması ve özellikle Almanya’da kitlesel odun ürünlerini elde etmenin bir yolu olarak öne çıkması ise 19. yüzyılda gerçekleşmiştir. 21. yüzyılın başlarında Dünya’da ağaçlandırmaların miktarı 187 milyon ha’a ulaşmış, bu miktarın toplam orman alanına oranı ise %5 olmuştur (Evans 2001). Son yıllarda ise ağaçlandırmaların yıllık ortalaması 5 milyon ha, toplam alanı 291 milyon ha’a, toplam ormanlara oranı ise yaklaşık %7’ye ulaşmıştır (Payn ve ark. 2015, FAO 2016). Ağaçlandırma alanlarının, Dünyadaki orman alanlarının %5’ini oluşturduğu dönemlerde, odun hammaddesi üretiminin %35’ni karşıladığı ortaya çıkmıştır (FAO 2001). Dolayısıyla ağaçlandırmaların odun hammaddesini karşılama oranının doğrusal arttığını kabul edersek, günümüzde ormanların %7’sini

1_ Yuvarlak ve yakmaya mahsus ifadeleri ithalat için kullanılan ve kodu olan ifadeler olduğu için aynen alınmıştır.

oluşturan ağaçlandırmaların, toplam odun hammaddesinin %49'unu karşıladığı ortaya çıkmaktadır. Nitekim Payn ve ark., (2015) dünya yuvarlak odun miktarının % 46.3'nün yalnızca ağaçlandırmalardan karşılandığını bildirmişlerdir.

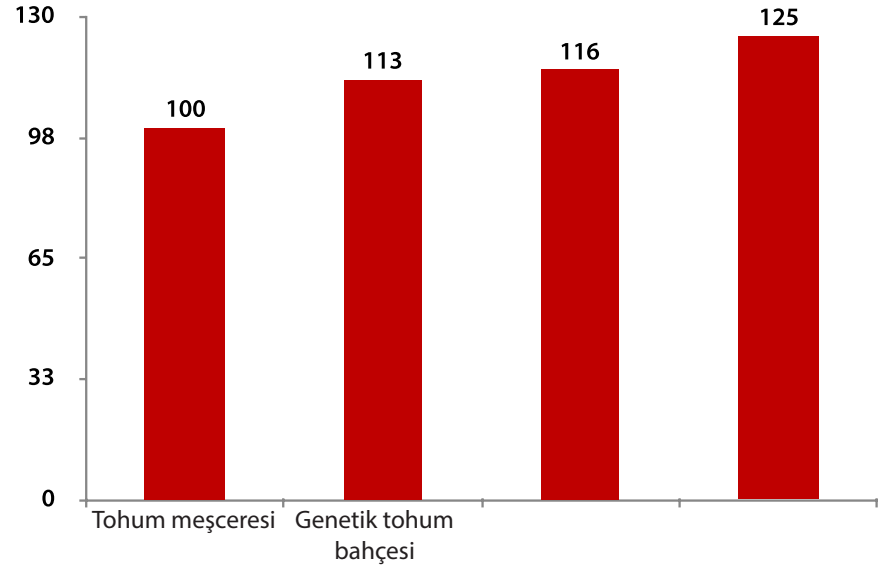
Türkiye'de ağaçlandırmaların tarihi oldukça eski olmakla birlikte yoğun ağaçlandırmalar 1955 yılından sonra başlatılmış, 1966 yılında yapılan "Orman Mühendisliği I. Teknik Kongresi" ve ağaçlandırmanın kalkınma planı içinde yer almasından sonra ağaçlandırma çalışmaları ivme kazanmıştır (Boydak ve Çalışkan 2014). Bu çerçevede yapılan ağaçlandırmaların toplam miktarı 2.2 milyon ha olmuştur (DPT 2014). Bu durumda yapılan ağaçlandırmaların Türkiye'nin toplam ormanlık alanına oranı ise %10 düzeyine ulaşmış, Dünya ortalamasını aşmıştır. Ancak, Türkiye'de ağaçlandırmalardan ne kadar üretim yapıldığına dair bilgi bulunmamaktadır. Amenajman planlarında, ağaçlandırmaların envanterinin doğal ormanlarla aynı şekilde yapıldığı, ağaçlandırmalara yönelik özel bir envanter uygulanmadığı anlaşılmaktadır. Oysa Türkiye'de kızılçam üzerine yapılan araştırmalar, I. bonitette yapılan ağaçlandırmaların, hektarda 15 m³ yıllık artım yapabileceğini, bu miktarın ise doğal ormanlardan %50 daha fazla olduğunu göstermiştir (Usta 1991; Erkan 1996).

Ağaçlandırmaların a) uygun tür/türler, b) tür/türler için uygun alanlar, c) ağaç ıslahı, d) işletme (bakım, yararlanma) olarak dört bileşenden oluştuğu belirtilmektedir (Evans 2001). Bu bileşenlerden ağaç ıslahı, birim alandan yapılacak odun

hammaddesi üretiminin miktar ve kalitesini artırmak amacıyla kullanılmaktadır (Zobel ve Talbert 1984). Nitekim ağaç ıslahı ile odun hammaddesi miktarının %50'ye kadar, kalitenin ise %20'ye kadar artırılabilceği anlaşılmıştır (Johnson 2000; White ve ark. 2003). Türkiye'de yapılan ağaç ıslah çalışmaları ile kızılçamda da Şekil 1'de görüleceği üzere hacimde %25 oranında daha fazla odun hammaddesi üretilebileceği ortaya çıkmıştır (OATIAM 2015). Daha açık ifade ile Şekil 1'de tohum

meşçeresi tohumu kullanılması durumunda ağaçlandırmalardaki gelişme (boy, çap ve hacim) 100 birim kabul edildiğinde, döl denemesi sonucunda kurulan tohum bahçesi (genetik tohum bahçesi) tohumu kullanılması durumunda boy, çap ve hacimdeki gelişme sırasıyla 113, 116 ve 125 birim olmaktadır. Hacimde yapılabilecek % 25 artış sonucunda ise aynı alandan %25 daha fazla üretim yapabilmek veya kızılçamın idare süresini %25 kısaltmak mümkün olmaktadır.

Şekil 1. Tohum meşçeresi ile genetik tohum bahçesi tohumlarının kullanılması durumunda ağaçlandırmalarda olabilecek gelişme

Türkiye'de orman alanlarının 13,6 milyon hektarı (%62.8) ekonomik yani üretim fonksiyonu için ayrılmıştır. Üretim fonksiyonu için ayrılmış ormanlarda yıllık cari artım hektarda 3.5 m³ olarak tahmin edilmiştir (OGM 2012). Kızılçamda I. bonitet alanda yapılan ağaçlandırmalarda tohum meşçeresi tohumu kullanıldığında hektarda 15 m³, genotipik tohum bahçesi tohumları kullanıldığında ise %25 artışla 18.75 m³ artım gerçekleştirilecektir.

Kamuoyu veya bazı uygulamacılar ağaç ıslahı ile kullanılan materyalin (tohum ve fidan) genetik olarak değiştirilmiş (GDO) materyal olduğunu düşünmektedir. Oysa ağaç ıslahı ile doğal ormanlarda bulunan ve genetik olarak üstün olan bireyler seçilmekte ve kullanılmakta, sonuç olarak yukarıda söz edilen üretim artışlarına ulaşılmaktadır. Seçilen bireylerin doğa ve çevre için zararlı olabileceği varsayılan gen aktarılmış materyallerle ilgisi bulunmamaktadır. Dolayısıyla ağaç

ıslahı çerçevesinde seçilmiş bireyler GDO'lu bireyler değildir.

Birim alandan yüksek üretim yapılmasının bir diğer yararı da karbon tutumuna katkı sağlanmasıdır. Birim alandan daha çok üretim yapılması, küresel iklim değişikliğinin nedenlerinden olan CO₂'in ağaçlar tarafından daha çok kullanılması anlamına gelmektedir (Rudel 2009). Bu durumda ıslah edilmiş materyalle ağaçlandırmalar yapılması iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması açısından da dikkate alınması gerekli bir nokta olmaktadır.

Sonuç

Dünyada ve Türkiye'de yaşanan süreç, gelecekte odun hammaddesi tüketiminin ağaçlandırmalardan karşılanacağını göstermektedir. Ayrıca ağaçlandırmaların karbon tutulmasında ve dolayısıyla iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılmasında da önemli katkı sağlayacağı anlaşılmaktadır.

Yoğun kültür (toprak hazırlığı, bakım, koruma) uygulamaları yapıldığı ve ıslah edilmiş materyal kullanıldığında endüstriyel ağaçlandırmalar en ileri ağaçlandırma yöntemi olarak kabul edilmektedir (Boydak ve Çalışkan 2014). Türkiye'de hektarda yıllık ortalama 3.5 m³ artımın olduğu doğal ormanlarla odun hammaddesi açığının kapatılması olası gözükmemektedir. Dolayısıyla endüstriyel ağaçlandırmaların, ıslah çalışmalarının en ileri olduğu kızılçamda uygulanması kaçınılmazdır. Bu bakımdan OGM tarafından hazırlanan endüstriyel ağaçlandırmalara ilişkin eylem planında da en büyük ağırlık kızılçama verilmiştir (OGM 2013).

Kızılçam ıslahı birinci generasyon düzeyinde yürütülmektedir.

Islah çalışmalarının daha ileri generasyonlara (2., 3., 4,) taşınması ile birim alandan üretimi daha da artırmak olasıdır (Alan 2012). Bu ilerlemelerin sağlanması, ıslah çalışmaları için yeni yatırımlar yapılması ve elemanlar yetiştirilmesine bağlı olmaktadır. Endüstriyel ağaçlandırma ve onun bir parçası olarak ağaç ıslahının süreklilik kazanması, OGM'nin orman ürün ve hizmetlerinin sürekliliğini sağlama konusundaki yasal yükümlülüğünü de yerine getirmesini sağlayacaktır.

Son olarak, uygulamacılar tarafından dile getirilen teknik sorunlar bu yazının kapsamı dışındadır. Ancak dile getirilen sorunların yukarıda belirtilen, endüstriyel ağaçlandırmanın gerekliliği ve yasal yükümlülük çerçevesinde bakıldığında bir şekilde çözülebileceği düşünülmektedir.

Kaynaklar

Alan, M., 2012. Türkiye'de kızılçam ıslahının dün, bugün ve geleceği. Kuruluşunun 60. Yılında Ormanlık Araştırma Enstitüleri: Dün, Bugün ve Geleceği Sempozyumu, 7-9 Kasım, Bolu: 212-220.

Boydak, M., Çalışkan, S. 2014. Ağaçlandırma. OGEM-VAK, 712s, İstanbul.

DPT. 2001. Sekizinci beş yıllık kalkınma planı, ormancılık özel ihtisas komisyonu raporu. DPT yayın no:2531, 539s., Ankara.

DPT. 2007. Dokuzuncu kalkınma planı, ormancılık özel ihtisas komisyonu raporu. DPT yayın no:2712, 102s., Ankara.

DPT. 2014. Onuncu kalkınma planı, sürdürülebilir orman yönetimi, ormancılık özel ihtisas komisyonu raporu. DPT yayın no:2872, 86s., Ankara.

Erkan, N. 1996. Kızılçamda (*Pinus brutia* Ten.) meşcere gelişiminin simülasyonu. Ormancılık Araştırma Enstitüsü, Teknik Bülten No: 1, 148 s., Elazığ.

Evans, J. 2001. Forest Plantations. Encyclopedia of Life Support Systems (EOLSS), Forest and Forest Plants- Vol. I.

FAO. 2001. Global Forest Resources Assessment 2000. Main Report, Rome, Italy, 479 pp.

FAO. 2016. Global Forest Resources Assessment (FRA) 2015. Second edition, Rome.

OGM., 2013. Endüstriyel Ağaçlandırma Çalışmaları Eylem Planı (2013-2023).

Payn, T., Carnus, J., Freer-Smith, P., Kimberley, M., Kollert, W., Liu, S., Orazio, C., Rodriguez, L., Silva, L. N., Wingfield, M. J. 2015. Changes in planted forests and future global implications. Forest Ecology and Management. 352: 57-67.

Rudel, K. T., 2009. Tree farms: Driving forces and regional patterns in the global expansion of forest plantations. Land Use Policy 26: 545-550.

Usta, H. 1991. Kızılçam (*Pinus brutia* Ten.) ağaçlandırmalarda hasılat araştırmaları. Ormancılık Araştırma Enstitüsü, Teknik Bülten No: 219, 138 s. Ankara.

Ormancının Aşkı!

Benim aşkım saklıdır
Kuytusunda ormanın!
Açar bahar gelince
Yaprağında yoncanın
Serpilir, süslenir
Çiçeğinde omcanın!..

Benim aşkım saklıdır
Kuytusunda ormanın!
Sarkar yaz gelince
Söğüt salkımlarını
Longozunda¹ İğne Ada'nın
Meyveleri dans eder
Dallarında ıhlamurun!..

Benim aşkım saklıdır
Kuytusunda ormanın!
Oynar güz gelince
Atkuyruklu sincaplar
Korusunda Ardeşen'in
Taçlarında meşenin!..

Benim aşkım saklıdır
Kuytusunda ormanın!
Bürünür kış gelince
Karagöl'deki ladinler
Kardan tüllerine
Sihirli doğanın!..

Benim aşkım saklıdır
Kuytusunda ormanın!
Açar gonca gül gibi
Mevsimler bitince
Kalbinde ormancının!..

Dr. Nurettin ELBİR
14.12.2017 – Ankara

1. Longoz: Nehir deltasındaki
su göller

Sev Kardeşim,

Dalgalanan ay yıldızlı al bayrakları,
Onları koruyan milletin evlatları,
Gölgesindeki tüm yaşayanları,
Barındıran vatanını SEV KARDEŞİM.

Yüksekteki meraları, yaylaları,
Dağlardaki ulu ormanları,
Şırl şırl akan dereleri, çayları,
Ve ovaları, dağları SEV KARDEŞİM.

Sokakta gezen sahihsiz köpekleri,
Evsiz yurtsuz kalan kedileri,
Parklarda yatan kimsesiz bebeleri,
Doyur, koru onları SEV KARDEŞİM.

Yoksul evlerini git ziyaret et,
Gücünün yettiği kadar ikram et,
Konuş onlarla gönüllerini hoş et,
Bu yoksulları SEV KARDEŞİM.

Konar- göçer tüm kuşları,
Suda yüzen tüm balıkları,
Doğadaki canlı varlıkları,
Koru, kolla SEV KARDEŞİM.

Canlılar, canı topraktan alıyor;
Meyve ve sebzeyi topraktan alıyor,
Öleni koynuna toprak alıyor,
Toprak anayı SEV KARDEŞİM.

Ufku saran bulutları,
Hayat veren yağmurları,
Güneşi, ayı, yıldızları,
Ve bizi Yaradan'ı SEV KARDEŞİM.

Yazan: Ali Kemal GÜNAYDIN
ORDU: 24/11/2017

Fotoğraf: Mustafa ŞIVKA

Merhum Erol ÖKTEM ile Yaptığımız Pakistan Seyahati Anılarım

Turgut ÇELİKKOL
Orman Yüksek Mühendisi

Değerli meslektaşımız merhum Erol Öktem Bey ile beraber 1982 yılında Pakistan Peşaver’de yapılan İslam Ülkeleri Ormancı Uzmanlar Toplantısına katıldık. Bu seyahat sırasında beraberce birçok ilginç olay yaşadık. Değerli dostumuzu anmak ve hatırlatmak için bu seyahat ile ilgili ortak anılarımızı yazmayı ve sizlerle paylaşmayı görev saydım.

Seyahat öncesi ziyaret ettiğimiz Genel Müdürümüz rahmetli Ömer Özen “gidin, gezin, bizi iyi temsil edin, imkan bulabilerseniz gelirken bana oranın hafifliği ve sağlamlığı ile ünlü bambu bastonlarından getirin” dedi.

Yorucu bir yolculukla seyahatimizin ilk durağı Karaçi’ye gece indik. Taksimiz, otelin önüne gelemeden bizi sokak başında indirmek zorunda kaldı, zira o sokakta çimento torbası kağıtları üzerinde uyuyan insanlar yüzünden değil arabayla, yürüyerek bile kimsenin üzerine basmadan yürüyerek otele varmak ciddi gayret istiyordu.

Ertesi gün Büyükelçimizi ziyaret etmek istedik ancak önceden randevumuz olamadığından bu mümkün olmadı. Akşama doğru Pakistan’ın kuzey batı eyaleti merkezi Peşaver şehrine uçtuk ve

Ormancılık Araştırma Enstitüsü misafirhanesinde bize ayrılan yere yerleştik. Burada bizi çok güzel karşıladılar ve emrimize bir aşçı ve tüfekli bir koruma verdiler.

İslam Ülkeleri İşbirliği Teşkilatı Ormancı Uzmanlar Toplantısı açılışı ertesi sabah düz ve geniş çimenlik bir alanda yapıldı. Alanın ortasına bir kürsü ve dört tarafına çadırlar yerleştirilmişti. Biz en uzak köşedeki çadıra yerleştik. 43 ülkeyi temsilen büyük elçiler, yabancı misyon şefleri ve ormancı uzmanların katıldığı toplantının açılışını eyalet valisi ile bir korgeneral yaptı.

Açılış konuşmalarından sonra kürsünün önündeki büyük pastayı kesme zamanı geldiğinde vali, toplantıda Türk delegesi olup olmadığını sordu ve varsa pastayı onların kesmesini çok arzu ettiklerini bildirdi. Erol ağabeyle pastayı nasıl keseceğimiz ve önce kime ikram etmemizin uygun olacağını konuşarak beraberce kürsüye doğru yürüdük ve Erol Ağabey pastayı kibarca keserek ilk dilimi vali’ye sundu. Vali bey açılış sonuna kadar bizi yanından ayırmadı ve biz Türklerin özel misafirleri olduğumuzu ve ne arzumuz olursa yerine getireceğini söyledi.

Toplantı o gün öğleden sonra başladı ve Erol Bey divan başkanı olarak seçildi, ben de Türkiye raporunu sundum. Dört gün boyunca biz gelmeden toplantılar başlatılmadı ve bu nedenle biraz kaçamak yapıp çevreyi gezme için hiç imkan bulamadık ve Peşaver’de kaldığımız bu süre zarfında görebildiğimiz yerler sadece toplantı salonu ve kaldığımız misafirhane ve bahçesi ile sınırlı kaldı.

Beşinci gün sabahından itibaren arazi çalışmaları başlatıldı ve ilk olarak sabah saat 6’da yola çıkarak beş saatlik bir yolculuktan sonra Everest Dağları eteklerinde Kaan Vale denilen bir vadiye ulaştık ve öğle yemeğimizi orada yedik. Vadi kenarları o kadar yüksek ve dikti ki üst kısımlarını görmeye çalışan çoğumuzun şapkalarının yere düştüğünü hatırlıyorum. Üst arazilere tırmanmayı kimse göze alamadığından kısa arazi incelemelerinden sonra kabilemiz dönüşe geçti. Arabalarımız dar toprak yollarda ilerlerken zaman zaman küçük dağ köylerinin içinden geçiyorduk. Böyle bir köyden geçerken bir demirci dükkanının önünde baston sapına benzer aletlerin olduğunu görünce arabayı hemen durdurdum ve dükkanın kapısı önünde duran sakallı ihtiyar adama doğru acele ile yürürken gayri ihtiyari kendisini Türkçe selamladım ve hatırlarını sordum. Bir an sonra Pakistan’da olduğumu hatırladığım ve hay Allah dediğim sırada ihtiyarın bana Türkçe cevap verdiğini görünce iyice afalladım ve kendisine Türkmen mi, Özbek mi, Tatar mı, Kırgız mı olduğunu sordum. İhtiyar bu sorunun cevabını ancak kendisiyle çay içersek anlatabileceğini söyledi.

Berberce bizi bekleyen arabamıza yürüyerek bizi bekleyen Pakistan Orman Genel Müdürünü ve diğer arkadaşları da çay molasına davet ettik. Bu ülkede ihtiyarlara olan büyük saygı nedeniyle genel müdür daveti hemen kabul etti ve hep beraber köy camii bahçesinde oturduk. Burada evlerden çabucak getirilen porselen bardaklar külle yıkanırken büyük bir çaydanlık kömür mangalı üzerinde kaynamaya başladı. Burada ihtiyar amca bize Türkçeyi nasıl öğrendiği ile ilgili hikayesini şu şekilde anlattı. Kendisi, senelerce önce bu köyden 11 arkadaşı ile beraber hacca gitmeye karar vermişler ve bu emellerini Pakistan-Afganistan-İran-Türkiye-Suriye-Ürdün-Suudi Arabistan güzergahında gidiş-dönüş yürüyerek gerçekleştirmişler. Bu yolculuk sırasında Türkiye’de Kars-Erzurum-Tunceli-Elazığ-Malatya-Gaziantep-Hatay güzergahı üzerindeki yolculukları sırasında halkımızdan büyük misafirperverlik görmüşler ve hemen hiç para harcamadan ağırlanmışlar, yedirip içirilmişler, bakılmışlar. Türkçeyi de o sıralarda öğrenmişler. O günleri anlatırken gözleri dolan hacı amca, siz Türk dostlarımızı burada yakalamışız öyle kolay bırakır mıyız dedi. O gün Erol Beyle beraber bu Peşaver dağlarındaki bu küçük köyde hoş anlar yaşadık ve bu anımızı daha sonraki yıllarda sık sık hatırladık.

Pakistan’da tatil olan Cuma günü bir süre oyalanmaya çalıştıktan sonra Erol Bey ile Cuma namazına gitmeye karar verdik. Camiye girince herkes saygıyla yol açarak en öne geçmemizi ve namazı orada kılmamızı sağladı. Cami çıkışında tanımadığımız bir bey bizi yemeğe evine davet etti. Yemek sırasında Peşaver Tarım Bakanı olduğunu

öğrendiğimiz ev sahibimiz bize o gün Cuma namazına 43 ülkeden sadece biz Türklerin katıldığını ve tüm Peşaver halkının bunu öğrendiğini ve bizlere sevgisinin daha da arttığını söyledi.

Gerek Erol ağabey gerekse ben bu seyahat sırasında iyi giyinmeye özen gösterdik. Her ikimizin de boyu da 1.80’in üzerinde idi. Toplantıda yer alan ve daha önce Türkiye’de doktora yapmış bulunan arkadaşımız Dr.Mirza Hakim K’han bize, her ikimizin yabancı dil ve mesleki bilgimiz yanında boyumuz bosumuz ve giyimimizin de dikkati çektiğimizi söyledi ve Pakistanlı arkadaşları kendisine “Mirza Bey bütün Türkler böyle iri yarı, güler yüzlü ve bilgili mi” diye sorduklarında kendisinin, “Türkiye’de bunlar ancak ortalamaya girebilir, buraya sadece orta düzeyde temsilcilerini göndermişler” şeklinde cevap verdiğini gülerken söyledi.

Daha sonraki gün bir mihmandar araç ile geldi ve bizi alarak meşhur Hayber Geçidine götürdü. Geçide girmeden iki silahlı muhafız katıldı ve geçit içinde 15 km kadar gidip geldik. Bu seyahat sırasında da Türkçe konuşan kişilere rastladık.

Toplantının tamamlanmasını takiben Karaçi’ye döndük. Bu arada Eyalet Tarım Bakanı Büyükelçimizi ziyaret ederek “bu iki Türk uzmanı olmasaydı toplantımız başarısız olurdu” demiş. Bunun üzerine Büyükelçimiz bizi Karaçi’de buldurarak elçiliğe davet etti. Elçimiz bizi mükaffaatlandırmak için dönüş seyahatimizi Cidde üzerinden olacak şekilde ayarlattı ve bunun için vize işlemlerimizi de yaptırdı.

Pakistan’dan güzel anılarla ayrılarak

Cidde'ye uçtuk. Cidde'de nefes almayı zorlaştıran çok sıcak ve nemli bir hava ile karşılaştık ve ilk başta geldiğimize pişman olduk.

Elimize fotoğraf makinemizi alarak Cidde'yi gezmeye çıktıktan bir süre sonra sıcak yüzünden kravat, ceket ve çoraplarımızı çıkardık, ayakkabılarımızın topuklarına bastık. Bir süre sonra bir banka oturduğumuzda Erol Bey bana "Turgut hadi beraberce bir fotoğraf çektirelim, bunun için de şu karşıda duran iri yarı araptan yardım isteyelim, ancak o beceremez makineyi filan bozar, en iyisi sen makinede mesafe ve ışık ayarlarını yap ki şu Arap'a da sadece deklanşöre bakmak kalsın" dedi. Arabı el işaretleriyle çağırıp fotoğrafımızı çekmesini işaretle ve İngilizce ve Fransızca konuşarak tarif etmeye, şu düğmeye bas gerisini sakın karıştırmama demeye çalıştık. İri yarı arap sessizce makineyi aldı, iki poz fotoğrafımızı çektikten sonra bize geri verdi. Erol Bey bana dönerek "aferin Araba işaretle ne iyi tarif ettin fotoğraf çekmeyi de becerdi" dedikten sonra araba dönerek İngilizce teşekkür ettiğinde arabın cevabı Türkçe "bir şey değil abicim" oldu. Biz şaşkınlıkla nasıl Türkçe bildiğini sorduğumuzda "ben aslen Türkistanlıyım, ailemle Cidde'ye kaçarak burada yerleştik ve iş kurduk" cevabını verdi. Ne iş yaptığını sorduğumuzda ise cevabı "fotoğraf makinesi satıyoruz" olduğunda şaşırarak kaldık.

Cidde'de biraz daha dolaştıktan sonra Manisa'dan Kabe'ye Umre için gelen bir otobüs gördük ve şoförü ile sohbete başladık. Otobüs bozulduğundan tamir için Cidde'ye gelmişti. Sohbet sonunda otobüstekiler ısrarla bizi

de kendilerine Kabe ziyaretinde katılmaya davet ettiler ve biz de kabul ederek onlarla birlikte Kabe'ye gittik ve bir gün Umre ziyareti ve ibadetimizi yapma fırsatını bulduk.

Program dışı Cidde seyahati nedeniyle Ankara'ya dönüşümüz üç gün gecikmiş ve o zamanlar cep telefonu olmadığından ve bu ülkelerden uluslararası telefon görüşmesi çok zor olduğundan evlere haber verememiştik. Nihayet Erol Bey ile Ankara'ya döndüğümüzde ailelerimizin büyük bir merak ve panikle bizleri beklediğini gördük ve epeyce de azar işittik.

Bu kısa ve renkli seyahat sırasında değerli meslektaşım, bilgili insan, iyi aile babası Erol Öktem Ağabeyimle beraber olmak şansına sahip oldum. Sonraki yıllarda Erol Bey ile bir araya geldiğimizde hep o seyahat anılarımızı yad ederdik ve Erol Bey kendine has zeki ve hoş anlatımıyla bu anılarımızı yanımızdaki arkadaşlarımıza da aktarırdı.

Mekanın cennet olsun sevgili Erol Öktem ağabeyimiz, unutmayacağız.

Birol ALKAN

anısına;

İğdeli Köyünde açan esmer sarıçiçek
Kabına sığmayan yiğit yetim çocuk,
Buraya kadar mıydı bu yolculuk,
Sarıçiçek türküsünü ne çok severdin, sen
Türküler de yarım kaldı be, Kara Çocuk

Daha görececek günler vardı, kalk Birol Aga,
Daha yapacak çok işler vardı, yarına,
Yürekler dayanmaz senin ah-ı zarına,
Dünyaya, hayata meydan okurdun, sen
Ölüm sana hiç yakışmadı be, Kara Çocuk

Ayrılık vakti gelmişse, dostlar neylesin,
Kime dert yansın, kime sitem eylesin,
Ceylan Kızların mezarına sarıçiçekler eksin,
Kuş gibiydin, mavi göklerde uçardın, sen
Konacak bir dalın da olmadı be, Kara Çocuk

Fevzi ÖZDİL

Sonsuzluğa Uğurladıklarımız

AHMET ŞÜKRÜ ELBİR
ZONGULDAK – 1962
KTÜ ORMAN FAK. – 1985
SAKARYA – 06.12.2017

MELİH BATTAL
GEMLİK - 1944
İ.Ü. ORMAN FAK. – 1967
BURSA – 03.12.2017

FARUK TURAN
SÜRMENE – 1948
İ.Ü. ORMAN FAK. – 1971
İSTANBUL – 26.12.2017

TURGUT YILDIZ
NİKSAR – 1953
İ.Ü. ORMAN FAK. – 1976
ANKARA – 10.1.2018

TURHAN BAYOĞLU
PÜLÜMÜR – 1939
İ.Ü. ORMAN FAK. – 1965
İSTANBUL – 8.1.2018

BİROL ALKAN
KAYSERİ – 1964
İ.Ü. ORMAN FAK. – 1985
ADANA – 30.12.2017

*Sonsuzluğa uğurladığımız üyelerimize Tanrı'dan
rahmet yakınlarına ve meslek kamuoyumuza
başsağlığı dileriz.*

TOD - Türkiye Ormancılar Derneği
Tuna Caddesi No:5/8 Kızılay-ANKARA
Tel: 0312.433 84 13 Faks: 433 26 64

www.ormancilarderneği.org

 facebook: Türkiye Ormancılar Derneği

 twitter: ormancilarderne

ÜYELİK AİDATLARI için;
Türkiye Ormancılar Derneği
Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi
(Şube Kodu: 471)
IBAN
TR250001000471397751395002
(TL Hesabı)

*Hesaplarımıza yapacağınız üyelik
aidatı ve diğer ödemeleriniz için
Türkiye'nin tüm Ziraat Bankası
şubelerinden kesinlikle herhangi bir
masraf alınmayacaktır.*

*Derneğimizin yıllık üyelik aidatı
60 TL'dir.*

